

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HÖRAN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 9 FEBRUARI 1913.

HUVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

FRU BRICKEN GYLLENHAMMAR OCH BOLLNÄS HEMSLÖJDFÖRENING

DEN SKULD, SOM SLAKTEN närmast före vårt eget i så hög grad åsamkat sig, i det att handverkets goda alstring byttes ut mot en begynnande storindustris, i det att smak och omdöme döddes och en förödande sköfling fick öfvergå kyrkor så väl som hem— denna skuld tycks blifva till fullo afbetald genom ett samlande och bevarande, som, påbegynt sedan några århonden, i innevarande stund icke lämnar någon gren af gammal konstflit å sido. Denna sträfvan, hvilken i omfång vidgats till ett jättearbete, icke möjligt för det nuvarande släktet att slutföra, men redan i sin anläggning och sitt delvisa fullföljande ett storverk — vi erinra om bl. a. inventariseringsarbetet af de svenska kyrkorna och om afbildningsverket af svensk allmogekonst — har sedan ett tiotal af år i en art af samma grundläggande betydelse som museernas fortgått genom de många hemslöjdföreningarna. Men där i museerna grundlägges för framtida forskning, ett material samlas för blifvande historisk utläggning, vända sig hemslöjdens ifrare till det levande lifvet och sätta som sitt mål arbetsflitens och arbetskicklighetens återförande till dess gamla ståndpunkt, en ifran, som har sin motsvarighet i våra dagars lifliga uppblomstring inom konsthandverkets alla områden. Oförtrötadt och framgångsrikt har detta arbete fortgått, icke enbart där förhållandena varit de gynnsammaste, utan i hög grad äfven å den mera hårdarbetade jordmånen, där missriktade intressen förmått att fullständigt sopa bort alla spår af gammal kultur och förmögenhet och för-

SUNDSÄKER

sämrad smak i förening åstadkommit en sorglig nydaning.

Tidigast begynt och snabbast fortskridande fortgick ett ordnat hemslöjdsarbete i Skåne och Dalarna, och länge förknippade vi begreppet allmogekonst enbart med dessa, de rikaste fyndorterna. I ett följande led framträdde andra provinser: Småland, Blekinge, Halland, Norrbotten, Hälsingland, Jämtland och Härjedalen, under det att en motsvarande verksamhet i Öster- och Västergötland och Västerbotten är af yngre datum. — En utställning, af Lilli Zickermann anordnad i Ockelbo och ett väckande och liffullt föredrag vid samma utställning af Anna Wettergren-Behm gäfvö impuls till den verksamhet inom södra Hälsingland — som alltid, där en idé med fast hand och klar blick omsatts i handling, en enda persons och en personlighets verk — för hvilken nedanstående rader afse att i korthet redogöra.

Det var år 1907, som ofvannämnda utställning och föredrag i Ockelbo för hemslöjdsarbetet i södra Hälsingland fingo så vidtgående följder; det är på dessa fem korta år, som så mycket medhunnits: som hoplelandet af gamla typiska väfnader och band gifvit en rik skörd; som en inom vårt lands öfriga spetskonst fämligen enastående spetsstyp upptäcktes och åter begynt arbetas; som gamla benämningar och uppgifter om äldre liders plägseder, länge förgättna, så småningom framletats; som den klokt utfänkta

åtgärden att genom sockenutställningar lära känna hvarje orts slöjdkaraktär verkställdes genom en rad utställningar (någon gång ordnade i sam-

JÄGMÄSTARE G. GYLLENHAMMAR.

FRU GYLLENHAMMARS VÄFKAMMARE

FRÖKEN JENNY LARSON

band med de s. k. Hälsingestämmorna, i Delsbo 1908, i Bollnäs 1909: i Edsbyn, Alfa, Söderhamn, Arbrå, och med lifligaste intresse omfattade af allmogen.

Af den redan år 1907 konstituerade styrelsens medlemmar: jägmästare och fru Gyllenhammar, häradshöfding och fru Gröning, fru Sigrid Hansson, fru Maria Dahm och fröken Jenny Larson, blef fru Gyllenhammar från början själen i företaget, den allt verkställande, härvid kraftigt biträdd främst af sin man, därtill af fröken Jenny Larson. Men trots detta af henne själf högt värderade bistånd måste ofta såväl omtanke som utförande blifva enbart hennes. Begynnelsekapitalet, 230 kronor, insamladt af sockenmän, omsattes i väfnader, och följande år öppnades med ett lager på omkring 400 kr. ett försäljningsmagasin. Från en försäljning till vänner och vänners vänner steg omsättningen här allt snabbare och man sysselsatte snart väfverskor, bandväfverskor och fransflätterskor i de tio socknarna: Voxna, Ofvanåker, Alfa, Hanebo, Regnsjö, Mo, Arbrå, Bollnäs, Segerstad och Järfso. Det blygsamma namnet "Bollnäs hemslöjdförening" pekade icke hän på en rörelse af detta omfång, och styrelsen såg med öfverraskning och glädje den oanade utvecklingen.

Det var med ivekan man inom den endast två år gamla föreningen beslöt sig för deltagande i den stora Stockholmsutställningen 1909. Ofver förväntan väl utföll dock detta första större offentliga uppträdande. En hedrande inbjudan till Örebroutställningen 1911 mottogs med fastare tillförsikt till egna krafter. Af de fyra hemslöjdföreningar, som hit inbjudits — Skånes, Leksands, Östersunds och Bollnäs — blefvo tre hindrade och Bollnäs hemslöjdförening den enda, som där fick föra hemslöjdens talan. — Till den stundande Baltiska utställningen i Malmö 1914 pågår f. n. — som öfverallt i vårt land — en liflig förberedande verksamhet.

Det ligger år af mödosamt arbete t. o. m. bakom den till synes så enkla åtgärden att hopbringa en samling för södra Hälsingland typiska väfnader; dessa voro ej att som ofta i Blekinge och Skåne hämta ur fyllda kistor, utan så mycket mer att med fyndighet och aldrig svikande ifver leta fram ur fyllnaden i en dyna, ur trasmattonas upprispade inslag, som halfnötta lasstücken, som utnötta trasor. Bit för bit hafva sålunda letats fram de gamla väfnaderna "Ollrar och Hansar" (en rosengångsteknik), "hoppväf" (munkabälte), "krokväf", repväf, slarfjäll m. fl. Endast en väfnad fanns ännu i godt skick och godt förvar i nästan hvarje hem: "båttäckel", en af de inressantaste varianterna af en opphämlateknik, återfunnen i hela vårt land och, troligen tack vare svenska handelsmän, äfven allmän i Norge. — Ett tungt allvar är särmerket för dessa väfnader, en djup och fåtonig färgklang. De oftast svartbofnade ylleäckena hafva som sparsamt mönstergarn krapp, blekgult och blekgrönt. Det är naturens eget tunga drag man här återfinner, och den som där uppifrån aldrig glömmet vinterdagens svarta skogar och svartblanka, glidande vatten eller den sommarlösta älfven i smala och brusande forsar mellan skogsmörka stup, förnimmer i väfnaderna stämningen af vinter och vemod, medan den långa sommarens solfyllda och skinande klarhet fått en lika mäktig symbol i linneväfnadernas glatta och glänsande hvithet.

Af öfvervägande intresse gentemot alla de

"Nordiska spelen".

EN SMATTRANDE MUNTER TRUM-
pelfanfar

ger eko i hufvudstaden.
I topp den blågula flaggan far
längs strålände gaturaden.

Du stannar. Hvad gäller signalen? Hör
på nytt dess eggande toner.
Välän! Den samlar och sammanför
till kamp Europas nationer.

Den manar till strid och eggar till mod,
där ungdom och dådlust finnes.
Den manar till seger, men ej i blod
den vinkande segern vinnes.

Till frusna vatten och drifva hvit,
på stålsko och glidande skida
från när och fjärran de kallades hit
att kämpa sida vid sida.

Till friluftslifvets och hälsans fest
under härdande vikingalekar
till täflan att finna sig främst och bäst,
när afskedsfanfaren ekar. —

Kanhända, mitt land, att ännu en gång
din flagga skall flyga i toppen,
att framför ett folk under jubel och sång
defilerar den käckaste troppen.

Den segaste skaran, de tappreste män
i den långa och käcka raden,
med något af segrarens skimmer än
från den sista Olympiaden...

Ett folk, som föddes i köldens land
med de långa nätternas tunga;
ett kärnfolk dock, som med blod i
brand
lärt sig att segra och sjunga.

Du, Sverige, låt ännu i lycklig stund
dina färger lysa och skimra,
ty vet, att du står på ett hällebergs
grund,
där ditt tempel tryggt du kan timra!

Och skulle mot dem ej segern le,
som främst dina färger bära,
och stredo de fåfängt och föllo de,
så föllo de dock med ära.

HJALMAR WALLANDER.

skiftande arbetssätt man funnit bofasta här — bandväf af olika slag, fransflätning, knulna och trädde spetsar, "låsapungarnas" öfverlägset tecknade påläggsbroderier, konstsomnader af olika slag — framstå dock spetsarna, denna oväntadt funna lilla kvarleva af tidig 1500-talstyp, som så sparsamt framträda här och där i vårt land och i Norge. Å sju fragment af linnebonader, afsedda att smycka "kransängens" inre hafva funnits spetsar i tillsammans 14 olika mönster. En bonad låter sig fullt säkert hänföras till 1600-talet, och troligen äro de öfriga samtida arbeten. Man minnes, att ännu på 1850-talet dylik inredning förekom i en gård i Ofvanåker. Enligt ursprunglig afsikt ämnade för knyppling i guld, hafva en del af mönstren nu begagnats för detta dyrbara material; det praktfulla arbetet är ämnadt att på Baltiska utställningen blifva ett af Bollnäs hemslöjds förnämsta utställningsföremål. Som ett intressant drag kan anföras, att man för omkring 50 å 60 år sedan i Ofvanåker, där knyppling i mannaminne ej öfvats, om en petig och granntyckt ung flicka hade uttryckt: "Hon är en riktig knyppladyna". Det öförtroddade arbetet för upplifvande af denna spetskonst får i hög grad tillskrifvas två hälsingedamer, fröken Elin Veng och majorskan Hilda Cavalli.

Föreståndarinnan för försäljningsmagasinet och verksam till sistlidne sommar, då sjukdom bröt hennes krafter och lade henne på en tidig dödsbädd, var fröken Stina Andersson, en hjälp af den uppoffrande och osjälvfiska art, hvilken för det mödosammaste arbete har så mycket mera af glädje och härförd offervillighet.

Kanske får man en aning om de svårigheter, under hvilka fru Gyllenhammar, hennes båda trogna medarbetare och hennes uppoffrande hjälparinna arbetat, då man hör, att intet anslag ännu beviljats föreningen (ett litet belopp på 160 kr. från Gefleborgs Läns hushållningssällskap för en Gefleutställning undantaget); men samtidigt från en annan ort i Sverige berättas det att för hemslöjden därstädes en summa af öfver 20,000 kr. under några år befunnits otillräcklig. I stort omfång har likväl föreningen vid utställningar förmått representera hälsingsk väfskicklighet, sådan den af ålder visat sig i provinsens sydliga del. — Ett lager af omkring 6,000 kr. värde representerar f. n. föreningens kapital och omsättningen har under föregående år uppgått till mellan 7- och 8,000 kronor. — Ett räntefritt lån på 10 år, beviljadt af Hushållningssällskapet, betyder under eljes ofta brydsamma förhållanden mycket af lättnad och stöd.

Den, som haft glädjen att besöka det Gyllenhammarska hemmet, det vackra Sundsåker invid Bollnäs, där älf och sjö och lummiga lundar skapat en bedårande färg-ring, har snart visats upp i fru Gyllenhammars vackra och ljusa väfkammare. Detta är för Bollnäs hemslöjdförenings historia en märklig plats. Det är härifrån, som profväfnader och mönster, med aldrig svikande flit kopierade ofta efter förebilder i trasor, utgått; och det är här, som outtröttligt nya planer läggas och nya vägar utstakas för ett hemslöjdsarbete, som till så ytterst liten del byggdt på bärande ekonomisk grund, har ett så oändligt mycket värdefullare och starkare stöd i en sin idé hängifven, klarsynt, varm och ädel personlighet.

ELISABETH THORMAN.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 8.—
Halft år.....	» 3.50	Halft år.....	» 4.25
Kvartal.....	» 1.75	Kvartal.....	» 2.25
Lösn:r.....	» 0.12	Lösn:r.....	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser debiteras 30 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.	
25 öre efter text.			
30 öre å textside.			
20 % förhöjning å särskild begärd plats.			

Ett mirakel.

AF HJALMAR HÖGLUND.

ET VAR I EN AF HUMLEGÅRDENS skuggade gömmor. På en af sofforna satt den blinde Olle-Matts jämte några andra, bland dem en som något kände honom.

"Ja, lifvet har behandlat dig styfmoderligt, Olle-Matts, och det är sannerligen synd om dig," sade denne medlidsamt.

"Beror på!" afklippte Olle-Matts oväntadt kärft och med ett torrt skratt, som närmast lät som ett: Det angår ingen.

"Så-å, anser du det verkligen icke för en olycka att ha förlorat synen?"

"Beror på!" kom det åter lika torrt och afvisande. Men så fortsatte han efter en stunds tystnad i förändrad ton:

"Andersen har en underbart vacker saga om en mor, som mistade sitt lilla barn. I sin namnlösa sorg gick hon till Döden och liggde och bad att återfå sin älskling, och Döden kände medlidande med henne och visade henne tvenne människöden, det ena ljusst och lyckligt och det andra mörkt och fullt af sorg, och han sade henne, att ett af dessa framtidsoden hade blifvit hennes barns, om det fått lefva, men hvilken af de två vägarna det blifvit, det ville han ej yppa. Då fruktade modern för den mörka vägen och bad icke längre om att återfå sitt barn, och Döden tog det och bar det till det okända landet.

Något liknande är det också med mig. Två vägar ha från begynnelsen också funnits för mig, den mörka och den ljusa, eller med andra ord den blindes och den seendes. Jag har mer än en gång knorrat bittert och ropat: Är det du, Gud, som gjort mig blind? Är det du, hvarför gjorde du det? Hvarför lät du mig ej hellre gå den seendes ljusa väg? Jag är för öfrigt frisk till kropp och själ — hvarför gaf du icke hellre min blindhet till en idiot, som icke lidit af den, och idiotens syn till mig, som har en frisk själ?...

Men så har jag åter lugnat mig. Jag har i stället sökt tänka mig en jämförelse mellan de båda vägarna, om jag kunnat gå dem bägge. Jag är en utkastad oäkting. Min far har jag aldrig hört talas om och min mor minnes jag knappast och vid späda år blef jag blind. Så fördes jag till blindskolan, fick skol- och yrkesundervisning, fick lära mig disciplin och själflykt, fick lära mig arbeta och akta mitt eget värde. Sedan dess har jag ständigt fått arbeta och försaka. Det var den ena vägen, den som jag nu går.

Nå — har jag frågat mig — hur skulle det manne ha blifvit, om jag fått gå den andra vägen, den seendes? Jag föddes i billtraste armod och fattigvården hade naturligtvis från första stund tagit hand om mig. Så hade den låtit mig gå några år i skolan, eftersom den varit tvungen till det, men så snart jag konfirmerats hade den sagt mig, att nu finge jag reda mig själf bäst jag gillte. Hvad hade sedan skeff? Jo, med all säkerhet hade jag blifvit grofarbetare, ty någon yrkeslärdom hade naturligtvis inte bestått mig, så hade jag gifvit mig ut i världen och på ett eller annat sätt sökt taga mig fram. Kanske hade det också gått bra — inte vet jag. Men kanske hade det också gått illa. Kanske hade jag blifvit en moraliskt defekt människa, ett skarn med obundna lidelser och luffat land och rike omkring med fångset som det varaktigaste hemvistet. Det

finns många, många bland de seende, som lidit sådant andligt skeppsbrott och fått det sämre än jag nu har det. Kanske var blindheten för mig den lifboj, som skulle rädda mig från att sjunka på det sättet. Kanske — inte vet jag. Den tanken är dock en fröst och vid den tanken gör jag som modern i sagan, jag förs ej längre bedja om ändring eller klaga, utan tiger stilla, ty det är svårt att välja mellan två ting, då det ena af dem är alldeles okändt."

Olle-Matts tystnade och det kom för en minut ett spändt uttryck i hans ansikte, som om han suttit och lyssnat och väntat att få höra sin egen röst från den andra vägen. Olle-Matts var uppenbarligen en person för sig. Det sades som kvickhet i hans hembygd, att Olle-Matts såg mera än de seende. Kanske låg det mera sanning däri än man trodde.

"Men, Olle-Matts, då har du väl ändå jämförelsevis bra, eftersom du inte vågar så att säga kastbyta din ställning nu mot en okänd annan? Vill du inte berätta något om hur du haft och har det?"

"Det är ingenting att berätta om," invände Olle-Matts och rätade upp sig. "Men," fortsatte han, "kanske att det just genom sin förfärande nakenhet och brist kan slicka af mot vanligheten.

Nå, som sagdt, jag föddes i stort armod och blef blind vid få års ålder, helst af vanvård. Så kom jag till blindskolan, ty nu gudskelof är undervisningen obligatorisk äfven för de blinda. Jag genomgick hela blindskolekursen, fick uppfostran, fick god skolundervisning och fick lära mig borstbinderiyrket. Detta var första afdelningen af mitt lif.

När jag afslutat skolkursen, så återstod det för mig intet annat än att återvända till min hemort, ehuru Gud skall veta att jag egentligen inte var mer hemma där än på hvilken annan plats som helst på hela vida jorden, men jag var ju kyrkskrifven där. Genom min hemort går ingen järnväg och det är nära tre mil till närmaste hamnplats. Det skrefs till fattigvården att jag skulle afhämtas där en viss dag, så gick jag ombord på ångbåten, fick fri resa och aflevererades vid bestämmelseorten likt annat gods. Under vägen därifrån sökte min skjutsbonde ge mig en någorlunda föreställning om, hur det var i hemtrakten, men när vi närmade oss målet, kom han plötsligt att tänka på något annat.

"Men hvar skall jag skjutsa dig?" frågade han.

Ja, Herre Gud, hvar skulle han skjutsa mig? Hem hade jag ej, fattiggård fanns det inte i kommunen och fattigvården ville jag för resten undvika — hvar skulle han skjutsa mig?

"Låt mig stiga af vid kyrkgrindarna," sade jag efter en stunds betänkande, ty jag tog för gifvet, att kyrkbyn skulle vara centrum i socken.

Skjutsbonden fick det nöjsamt.

"Du skall väl inte bo i kyrkan heller?" skrattade han.

"Inte precis det, men på kyrkogården har jag väl ändå en viss hemortsrätt," genmålde jag med ett allvar, som kom hans skratt att tystna, och när vi kommit fram, skildes jag från honom och gick in på kyrkogården.

Så var jag således hemma! I tio år hade jag varit borta, och nu var jag åter hemma! Sannerligen, hur mycket mera hemma hade jag ej varit på blindskolan än i denna trakt, och hur mycket starkare bands jag ej vid

vänner och förtrogna där än vid människorna i denna bygd! Hvad hade jag med dem att skaffa, och hvarför skulle jag länkas fast just vid denna plats för hela lifvet? Var det bara därför att jag stod skrifven i dess kyrkbok? Och så därför att jag var blind och så förfärande fattig?

Jag skall säga, att erfara en sådan där sammansnörande känsla af öfvergifvenhet, det är något ohyggligt. Jag har föreställt mig, hur det kan kännas att förblöda och till sist märka, att man inte ens orkar lyfta ett finger för att hålla döden borta. Jag tror det kändes på det sättet.

Den natten låg jag på kyrkogården, och ingen lade märke därtill, ty det är mycket som de seende inte märka. Morgonen därpå, när jag halffrysande reste mig från min bädd i gräset, rann sinnet till på mig. Olle-Matts, sade jag till mig själf, det vore märkvärdigt, om du inte skulle få bukt på den här motgången och ovissheten — tag i ett tag! Och så gick jag till en bonde och frågade honom djärft och utan mesig ödmjukhet, om han ville låta mig få hyra ett rum på det villkoret, att jag ej behöfde betala hyran, förrän jag förljänat till den genom mitt arbete. Detta var egentligen bara ett förtvifladt försök af mig, och jag trodde ej själf, att det skulle lyckas, men till min ousägliga glädje och förvåning sade bonden ja. Jag fick rummet och bor i det ännu. Gud vet hvad som kom honom att hyra ut sin kammare så där på vinst och förlust till en blind, okänd och fallig människa som jag, men nu håller jag den bonden så högt i ära, att jag anser honom för min störste välgörare, ehuru han bara skänkt mig sitt förtroende.

Så inrättade jag min borstbindareverkstad och började arbeta för en firma, och jag har förljänat och förtjänar ännu mina 50 öre om dagen, om jag håller dagen fullt ut vid borstbindarbänken."

"50 öre om dagen! Men käre Olle-Matts, hur i all världen kan du reda dig med så lifet?"

"Att reda sig är ett och att lifnära sig är något annat," genmålde Olle-Matts. "För resten kan man vänja kroppen vid otroligt små anspråk. Det är att draga till lifremmen och arbeta bort tankarna på magen, så går det. Ibland är jag också dagaman hos bönderna, och då är det bättre. Det är helst när det är fråga om att draga trösken, ty till det arbetet behöfs det ingen syn. Första dagen ha de inte stor nytta af mig och inte just andra dagen heller, ty då är jag merendels för svag, men tredje dagen och därefter, då drar jag så det knakar, ty jag är groflemmad och har goda muskler. Sådana gånger "äter jag upp mig", så att jag kan lefva på hullet en veckas tid.

Ibland får jag också annan sysselsättning. Vår bygd är en obetydlig bygd, men en mil därifrån ligger ett större samhälle, där det finns bankkontor. Nu händer det, att bönderna inte allid vilja hindra sig med att fara dit med sina pengar eller papper, utan de skicka mig. Det är det bästa jag vet, ty dels får jag sådana gånger behöflig motion, och dels förtjänar jag mera än med borstbinderi. När jag då marscherar landsvägen framåt, gläds jag i min själ och njuter af lifvet för en kort dag, och då brukar jag förhäfva mig och skryta öfver mig själf inför mig själf. Du Olle-Matts, brukar jag säga, är det inte märkvärdigt, att du, som inte förtjänar mer än 50 öre om dagen och som står alldeles vid tröskeln till fattigvården, ändå har förtroende att bära böndernas pengar till

KAPPOR

för Kr. 2.50 per styck är väl enastående billigt? Sänd Eder fläckiga, nedsmutsade kappor för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

banken. Ett, två, tre tusen, inte illa, Olle-Matts, inte illa alls! Du har andras förtroende, fastän du själf ej har något att förtro å andra, och så länge du har slikt förtroende, så tror jag inte att du kommit på sidan om den rätta vägen. Gå på du, Olle-Matts, gå bara på på det sättet!...

Delta var nu om arbetet och kroppen. Men ibland har själen gjort uppror inom mig och ropat på åtskilligt, som jag icke haft att ge den, och det har varit det värsta. Så fick jag veta, att det skulle bli ett stort blindmöte här i Stockholm, och då må tro blef det larm i lägret. Det skriade och jämrade sig inom mig, det tiggde och bad och jag greps af en vild längtan att få resa till mötet, att åter få träffa mina många vänner och andligen förtrogna och att åter få känna mig midt i kretsen af likaloffade människor. Men jag sökte i det längsta behålla förnuftet. Du är galen, Olle-Matts! sade jag hejdande. Du vet ju, att du inte har råd till det och att du skall behöfva år för att tjäna igen den resan! Tänk dig för, Olle-Matts, tänk dig väl för!

Men det hjälpte inte och inga förnufts-skäl kunde förtaga min sugande längtan.

Då kastade jag borstarna och gick till en bonde och sade honom hur det förhöll sig. Jag har bara några kronor hopsparade i min låda, sade jag, och ändå måste jag resa bort. Jag förlärs af längtan och får ingen ro, förrän jag en gång fått lustvandrade bland de mina, ingen ro förrän jag fått bevista blindmötet. Vill du inte hjälpa mig med respengarna?

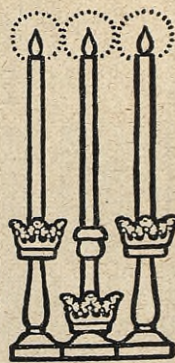
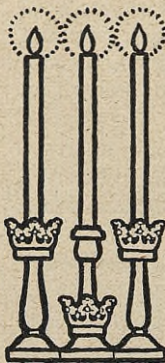
Jo, bonden hjälpte mig. Jag fick låna 50 kronor utan revers och utan vittnen, och när jag mottog pengarna, var det som om en röst hviskat i mitt ena öra: Ser du, Olle-Matts, nu visar man dig förtroende igen! Men samtidigt hviskade en annan röst i det andra örat: Känn dig för, Olle-Matts, så att du ej kommer ned i diket bredvid den rätta vägen! Och jag blef nästan rädd för pengarna.

Nu har jag emellertid varit här på mötet och under några dagar njutit en obeskriflig glädje. Jag har själsligen "ätit upp mig", så att jag själsligen förmår svälta igen. Ni kan väl tänka er, hur det skall kännas att efter många, långa år åter få träffa far och mor och syster och bror, eller hur det skall kännas att under brännande först nå en klar läskande källa. Så har det känts för mig under dessa dagar. Men nu är mötet slut och nu skall jag vända om till min hemort och sitta där och smälta minnena, medan jag drar in bindlarna i mina borstar.

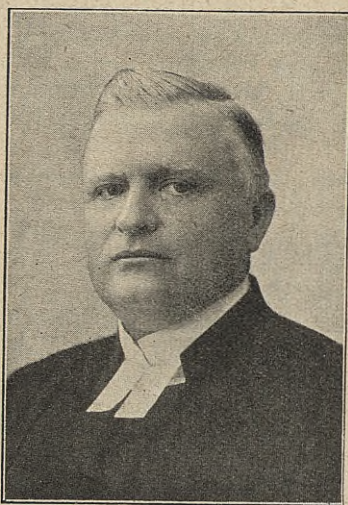
En annan god sak är att resan varit så billig," forlör Olle-Matts och skrattade smått. "Jag fick fri resa med ångbåten och vistelsen här har inte kostat mig mer än några få kronor. Jag tycker, hvad bonden skall skratta, när jag kommer hem med femlilappen orörd, men den som skrattar bäst, det är nog jag, ty det är i alla fall godt att vara utan skuld.

Och nu är det ingenling mera om mig," slöt Olle-Matts, "ty längre har jag ej själf varit med om."

På samma soffa satt en ung industriarbetare med utseende af att intaga en viss ställning inom sin krets. Han hade kort förut suttit och ordat om arbetsförhållandena och starkt framhållit, att hans dagsinkomst af ungefär fyra kronor var otillräcklig både att lefva af och som godtgörelse för det arbete han utförde. Efteråt hade han suttit kvar och lyssnat till Olle-Matts' historia med ett uttryck i sitt ansikte, som tydde både på hä-

SVENSKT · KYRKOLIF

“PRÄSTSEMINARIUM”.

Af Teol. D:r S. A. FRIES.

DENNA GÅNG INGÅR I VÅR SERIE KYRKLIGA ARTIKLAR ett bidrag af kyrkoherden i Oscars församling teologie d:r S. A. Fries, som behandlar frågan om prästseminarier. D:r Fries intar som bekant ett mycket framstående rum bland våra församlingsherdar och hans ord väcka alltid uppmärksamhet vare sig de ljuda från predikstolen eller lysa ur boken eller tidningsspalten.

PÅ SENASTE TID HA LIKSOM för åtskilliga år sedan planer på ett s. k. prästseminariums inrättande förts fram i den ofentliga diskussionen. Orsaken härtill synes ligga i en viss misstro mot de nuvarande teologiska fakulteterna att kunna fostra för kyrkans gärning dugliga tjänare. Det vid universiteten i Uppsala och Lund undervisade prästerskapet visar sig i stigande grad omfatta den s. k. moderna, nyprotestantiska teologien, och professorerna själfva blifva allt mera påverkade af densamma. Mer än en är redan dess niliske vapendragare. Under det att en mängd af vår tids tänkande lekmän hälsa just detta som vår tecken för den svenska kyrkan, betraktas samma rörelse af andra grupper, särskildt af mera frikyrklig tendens, som farliga tidens tecken, bebådande den genuina kristendomens förfall i vårt land.

Räddningen skulle nu ligga i inrättandet af en fri teologisk fakultet, ett "prästseminarium", med professorer tillsatta, aflönade och förmodligen också med utsikt att afskedas af den grupp af kyrkomedlemmar, som

penhet och öfverlägsenhet. Det var som om han tänkt för sig själf: Är det sant det här? Är det sant, så är det ju rena rama vanvetet, som endast kan förklaras och fördragas af lytel. Nu reste han sig för att gå.

"Ett mirakel, ett sannskyldigt mirakel!" sade han med en liten afvärande gest, som om han kommit att vidröra något, som på honom verkade obehagligt, och så gick han.

"Men miraklerna äro beroende af vår egen ståndpunkt och uppfattning," sade Olle-Matts stillsamt efter honom. "För mig skulle det ju vara lika mirakulöst att lefva under sådana förhållanden som den mannens. Jag tror knappast, att jag numera skulle kunna det."

betalar omkostnaderna. Men statskyrkan skulle vara skyldig att mottaga och anställa de vid seminariet utexaminerade prästerna. Från fakultetshåll har man ställt sig absolut afvisande mot detta förslag såsom ägnadt att undergräfvat den kyrkliga vetenskapens frihet, därmed också den teologiska vetenskapens auktoritet som vetenskap, och slutligen skulle den nya seminarieinrättningen skada kristendomens och kyrkans sak i alla länkandes och bildades ögon.

För min del vågar jag hysa den uppfattningen, att man å ena sidan ser vinsten för stor och å andra sidan öfverdrifver faran af ett s. k. prästseminarium alldeles för mycket. Allt beror nämligen på, huru en sådan fri fakultet organiseras. Vi ha redan i vårt land som bekant fria högskolor vid sidan af statsuniversiteten; hvarför skulle ej då en fri teologisk fakultet kunna upprättas? Seminarium kan den emellertid icke kallas utan att själfva namnet blir missvisande. Det måste i hvarje fall bli fråga om vetenskap äfven i denna anstalt. Den kan benämnas "Teologiska akademien" i analogi med "De fria konsternas akademi" eller "Musikaliska akademien"; den kan kallas "Teologiska institutet" i analogi med "Karolinska institutet" och dylika frislående vetenskapliga anstalter, som tillika afse att bereda utbildning i ett visst fack.

Det kan icke heller helt och hållet förkastas, att styrelse för en sådan fri teologisk akademi får kallelserätt till professorerna, men naturligtvis endast på samma villkor som t. ex. högskolorna i Stockholm och Göteborg åtnjuta sådan rätt. Härför fordras inhämtande af verkligt sakkunniges utlåtande af de föreslagnes kompetens och konungens utnämningssätt, samt att akademien underkastas ställig kontroll och inspektion, hvarjämte garantier måste lämnas för professorernas oafsättlighet (utom för tjänstefel).

Om den fria teologiska akademien på sådana villkor iscensattes, torde svärligen

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

GRATIS

erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatalog med ringmått, guld- och silfverpjäser illustrerade i värden till millioners kronor.

KUNGL. HOFJUVELERARE. JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

I fastlagstider.

Ett i viss mån kulinariskt kåseri af BOB.

ASTA ÄR EN FRIVILLIG AFHÅLLS- samhet från näringsämnen, i ett moraliskt eller religiöst syfte.

Definitionen har lämnats af den mera som spirituellt matkåsör än som näringsfysiologisk nydanare frejdade Brillat-Savarin. Af naturliga skäl ägnar han ingen vidlyftigare uppmärksamhet åt ämnet, och efter några brottstycken historik letar man förgäves. De måste sökas på andra och vidt spridda håll. Här nedan återgifves en del fragment af mina forskningsresultat, och jag tar mig friheten inleda det hela med en bit självbiografi.

För ett tjugotal år sedan vistades jag i egen- skap af sommargäst hos ett romersk-katolskt herrskap långt ute i Stockholms skärgård. Det var mig bekant att alla familjemedlemmarna — pappa, mamma och två unga döttrar — voro mycket kyrksamma och att åtminstone de kvinnliga biktade med korta mellanrum hos de mörk- skäggiga jesuitpatres i St. Eugenias kapell vid Norra Smedjegatan.

Ankomsten hade skett sent på torsdagen. Min första åtgärd i följande dags arla morgonstund var att skaffa mig ett kallbad med ty åtföljande vargaptit. I en hast blef jag smått modstulen. Det var ju fredag, och — —

Min ängslan var öfverflödig. Det fanns både kalfnjure och köttbullar till frukosten.

"Men till middagen får ni bara fisk som huf- vudrätt hvarje fredag," upplyste värdinnan. "Religionen, ser ni —"

Och då jag nästa år upprepade gånger gästade familjen under själva fastlagen, kunde jag med bästa vilja i världen ej lägga märke till några försakelser i fråga om köttföda.

Annorlunda var det fordom. Då togs fastan strängt efter ordets egentliga innebörd. Honoré de Balzac, som själf långa tider lefde nästan som en asket, berättar i sin "Jesuiternas opartiska historia" om den helige Macarius från Alexandria. Denne tycks ha fastat så det förslog — en konstig vändning, eller hur? Han tillbragte alla de fyrtio fastedagarna i stående ställning, utan att sova och dricka och utan att förtära annat än ett rått kålblad hvarje söndag.

Det egentliga fastandet blef snart liktydigt med afhållsamhet från köttföda, däri inbegripna äfven smör och ägg. Minnesmärken däraf finnas både i arkitekturens historia och i språkets. Två af tornen på Rouens domkyrka bära namnet "smörtornen" — de byggdes för penningar, som smör- älskande folk betalt i licensavgifter åt prästerskapet.

Det gamla, ännu behållna talesättet "Tant de bruit pour une omelette" var riktadt mot den Högste och tillkom i början af 1600-talet, då några vildbasare på ett parisiskt utvårdshus för- plägade sig med äggkaka själfva långfredagen och åskan började gå samtidigt med att anrätt- ningen kom på bordet. Anna af Bretagne, Karl VII:s gemål, framhöll att olja ej förtärdes i hennes rike. På detta sätt utverkade hon dispens för sig och sitt hus, med den följd att smörätningen snart blef "fri" i hela Frankrike under fastlagen.

För öfrigt voro Frankrikes konungar, trots all ogudaktighet i sitt enskilda lif, mycket noga med att deras undersåtar skulle iakttaga fastan under den därför bestämda perioden. Själve Henrik IV, "den gode", hvars älsklingstanke gick ut på att äfven den fattigaste i hans rike hvarje söndag skulle ha en höna i sin gryta, förbjöd vid dödsstraff köttätning under fastlagen — natur- ligtvis af religiöst-politiska skäl.

Under sonsonens, Ludvig XIV:s regering, kring- gick förbudet på mångahanda sätt. Slakterier och "rötisserier" inrättades på ställen som eljes

ansågos oåtkomliga. Men den store Ludvig, som själf koketterade med religiositet, visade ingen mannämån. Han förordnade visitation till och med i de förnämaste och mäktigaste personlig- heters palats, ja, i sin svägerskas — stall.

En herre vid namn Gardy hade öppnat köttbod och charkuteriaffär i själva Tuilerierna. Innan han kröp i fängelse fick han stå vid kåken med kall- inälvor om halsen.

Man kunde ha trott att dessa tvingande band skulle lossas under hertigen-regenten, själf kan- ske den gudlösaste individen i Frankrike, förutom måhända hans diaboliske informator, kardinal Dubois. Men nej! Fastan skulle iakttagas och fick ej brytas förrän påskdagen inträdt. Rang och maktställning kunde ej hindra de närgån- naste visitationer, liksom under Ludvig XIV.

Men den som inte gaf sig var hertiginnan af Berry, hertigen-regentens egen dotter. Hon för- klarade för inrikesministern att de som djärfdes visitera hennes boning, Palais de Luxembourg, komme att lämna den genom fönstren. Hon slapp husrannsakan. Ludvig XV, sin store farfars fars ovärdige sonsons son, yttrade en gång åt en tig- gare, som klagade öfver hungér: "Lycklige sate!"

Men han straffade köttätning under fastan med fängelse i tre månader, tretusen livres böter och kåkstrykning under tre torgdagar.

Värre voro de till kristendomen nyligen om- vända polackerna. För att riktigt visa sitt nit läto deras konungar rycka ut alla tänderna på hvar och en som bröt fastan.

Anglikanska kyrkan behöll åtskilliga af den romersk-katolska plägseden. Under drottning Elisabeths regering fordrades särskildt tillstånds- bevis, "licens" för att äta kött på de så kallade "fiskdagarna", som voro onsdag, fredag och lör- dag. Bakom detta skenbarligen stränga påbud låg dock en vacker tanke: ett handtag åt brittiska rikets mångtaliga fiskarbefolkning. — Ännu så sent som i slutet af 1700-talet påbjöd Georg III fasta i politiskt-finansiellt syfte. Och under det för Frankrike mycket besvärliga året 1793 sammanslöt sig i Paris och annorstädes ett stort antal behjartade individer till en "medborgerlig fasta", Carême civique.

Ingenting hindrar den rättrognaste katolik att under fastlagen förlusta sig med hummer, kräf- tor, krabbor, räkor, sköldpaddor och grodor. Deras egentliga element är ju vattnet, och efter- som de icke äro däggdjur — då så. Ufferkött torde väl kunna räknas till ytterligheterna, men nog förtäres det ännu somligstädes i Frankrike, liksom fordom, på fastedagar. Sälkött, som ännu i början af 1700-talet äts af Roslagens all- moge och på Gotska sandön, ja, som förekom till och med på kung Johan III:s bord, betraktas äfven som fastlagsmat i katolska länder, liksom för öfrigt bäfvern bland Kanadas fransmän.

Mohammedanernas fasta inträffar under må- naden Ramadan, som detta år sträcker sig från den 4 augusti till den 3 september. Den iakttages både hemma och utomlands, börjar med dagningen och slutar då de första stjärnorna sy- nas på himlahalvvet, hvarefter man håller sig grundligt skadeslös. Fastan gäller icke blott mat och dryck. Den ortodoxe islamiten får under da- gens lopp hvarken röka eller bada eller använda parfym. Han får icke ens kyssa sin hustru. Men det kan väl knappast vara af sistnämnda skäl som det heter i Koranen: "En fastande mans andedräkt är för Allah angenämare än mysrens doft."

Samma heliga urkund innehåller för öfrigt en noggrannare preciserad bestämmelse om festan- det efter fastan: Det fick pågå tills man i dag- ningen och utan artificiell belysning kunde göra skillnad mellan en hvit tråd och en röd. —

Fast jag ej saknar material och ej heller "den röda tråden" måste jag här sätta punkt.

Cerebos Salt

är lika billigt som det är läckert och godt.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.

Sex rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 1.80 för helt år — 80 öre pr häfte.

Hvita Bandets Alkoholisthem.

DET SKALL HELT VISST intressera Iduns läsare att erfara, att Hvita Bandet i dessa dagar hunnit så långt som till invigningen af sitt hem för kvinnliga alkoholister. Föreningen har ju vid olika tillfällen lagt fram sina önskemål i Idun och väddjat till dess läsarinorns hjälpsamhet.

Sedan tjugutusen kronor, en summa som ansågs tillräcklig att starta med, in-

1. Gruppbild af alkoholisthemmets styrelse, föreståndarinna och läkare, tagen vid invigningen af hemmet. Stående från vänster till höger: fröken Anna Du Rietz, fröken Julia Johanson, sekreterare, fröken Helena Forsmarck (förestån-

kvinna längre behöfde dess vård.

Ett intressant anförande hölls af specialisten inom alkoholistvården, doktor Sebardt, som skildrade hur läkaren stått så godt som hjälplös, när förtviflade anförvanter begärt råd, hvart de skulle sända en kvinnlig alkoholist inom familjen. Han uttalade sin glädje öfver att detta hem, det första i sitt slag, nu stod färd-

darinna), doktorinnan Ellen Turner, kassaförvaltare, och doktor A. H. Willén, hemmets läkare. Sittande: fru Tora Fries (f. v. v. ordförande) och doktorinnan Emma Wretling (ordförande). 2. Exteriör. 3. Ett patientrum. A. Blomberg foto.

samlats, skred alkoholisthemmets styrelse till inköp af gården Håkanstorp, belägen 4 km. från Baggetorp, stationen söder om Katrineholm. Denna gård, som utvaldes bland ett hundratal salubjudna och belingade ett pris af 25,000 kr., har ett område af 58 tld däraf 25 tld åker och trädgård. Stället är endast 5 år gammalt och solidt uppfördt. Omkring hufvudbyggnaden ligga trädgårdsland och åkrar, med skogen som bakgrund. Belägenheten är enslig, men vacker, åt ena sidan slutta markerna mot sjön Kolsnaren. Huset innehåller hall och rymlig matsal, föreståndarinnerum, två patientrum, köksafdelning och badrum å nedre botten samt å öfvervåningen ett rymligt samlingsrum med balkong och grupperade kring detta 5 patientrum. Inalles kunna 12 å 14 patienter tas emot. Inredningen är mycket enkel men hemtreflig.

Hemmet är ju afsedt för sådana kvinnliga alkoholister, som icke ha råd att bekosta sig dyrbar privat vård, och afgiften är därför endast 250 kr. pr år, som erlägges halfårsvis i förskott. När de olyckliga kvinnorna komma dit, ofta med ruinerad hälsa, utslitna nerver och förtviflan i hjärtat, väntar dem ett stilla regelbundet lif, långt borta från alla frestelser, enkel, hälsosam, hufvudsakligen ve-

getarisk kost och kroppsarbete af olika slag. I främsta rummet få patienterna själfva uträtta de inom hemmet förekommande sysslorna, vidare genom väfnad och söm komplettera hemmets linneförråd och så när tiden kommer deltaga i jordbruksarbetet.

Förutom föreståndarinnan, fröken Helena Forsmarck, som redan tillträdtt sin plats, kommer att tillsättas en ledarinna af det husliga arbetet och en kvinnlig landbrukare, så att patienternas ledning uteslutande kommer att anförtrös åt bildade kvinnor.

Vistelsen å hemmet är beräknad till minst ett år.

Den siste januari ägde hemmets höglidliga invigning rum. Alkoholisthemmets styrelse var fulltaligt representerad och förvisade hemmet för de intresserade inbudna, bland hvilka märktes sakkunniga från den manliga alkoholistvården.

Doktorinnan Emma Wretling höll invigningstalet och skildrade hemmets historia hittills. Hon framhöll huru det stora behovet af ett hem sådant som detta förmått Hvita Bandet att gripa sig an med uppgiften och uttalade föreningens glädje öfver att nu kunna öppna dörrarna för de lidande och olyckliga. Med än större glädje skulle dock hemmet stängas den dag, då ingen svensk

dig och ansåg, att dess läge och det sätt, hvarpå det ordnats, borgade för att det skulle väl fylla sin uppgift.

Hvita Bandet är förut känt för det slag af nykterhetsförkunnelse som utgår från nykterhetsrestauranger och kaféer, när dessa äro mera inbjudande än ölkaféer och krogar. Det är endast ett utslag af samma princip, när föreningen nu ger ett hjälpsamt handslag åt de af alkoholismen svårast lidande, dem på hvilka inga varningar hjälpa, och öppnar för dem en möjlighet till ett nytt lif.

E. W.

Enkronasinsamlingen
till Hvita Bandets alkoholisthem för mindre bemedlade kvinnor.

För de medel, kr. 2,187:75, som influtit efter den väddjan, som genom redaktionens vänliga tillmötesgående, fått utgå till Iduns läsare samt för de många uttryck af intresse för hemmet, som på samma gång kommit oss till del, bedja vi härmed att få frambära vårt varma tack!

Stockholm den 3 februari 1913.
TORA FRIES. ANNA DU RIETZ.

Hur fästet blef taget.

(Forts. o. slut.)

MYCKET SALLAN KOM ETT BUD från herr Gösta. I korta, vänliga ordalag frågade han då efter Annas och hennes fars befinnande och sade om sig själf, att han hade mycket arbete. Han lofvade att komma till Kullaborg under julen. Men han kom inte. Han hade fått viktiga förhinder, skref han, och julen firades ensam af Anna och Torvald Då. Julnatten var en förfärlig stormnatt. Man tyckte sig höra i luften att många skepp gingo under i ovädret och nästan hela natten låg Anna vaken och hörde med förfäran hafvet rasa utanför. — Då våren kom, började Anna tala om att resa tillbaka till Halla. Det var en så vacker syn att se bokskogen löfvas, och hon tyckte om att vandra långa vägar i de ljusa skogarna och plocka famnen full af anemoner och gullvifvor.

Underligt nog afböjde herr Gösta hennes förslag om att snart lämna Kullaborgen.

"Hennes far kunde behöfva henne," skref han. "Hon skulle inte brådska med hemfärden."

Hvad skulle detta betyda? Började Gösta tröttna på henne? Hon kände som ett knifstyng genom bröstet. — "Eller tröstade han sig måhända på annat håll?" Nu riste knifven ännu hårdare i hjärtat på henne. — Hon ville tillbaka hem till Halla. Hon ville hem.

Men just då blef hennes far åter sjuk och denna gång så svårt och så länge, att hela våren och halfva sommaren gick med att sköta honom. Andlligen var han återställd, och Anna kunde lämna honom utan bekymmer. Och ändligen kom den dagen, då hon fick rida hem, hem till Halla.

Då hon nalkades slottet, slog hennes hjärta högt af förväntan, men just då hon kom ut från skogen, där det brukade visa sig i hela sin glans, speglade sig i sjön, stannade hon plötsligt sin häst.

Hvad var detta? — Sjön var försvunnen, och i dess ställe låg en fuktig mark, där gräset spirade här och där. Blott omkring slottet flöt en bred kanal, som sedan slingrade sig som en flod igenom den nyskapade dalen. Hon visste ej hvarför hon bröt ut i en häftig gråt. Hon hade inte gråtit, sedan hon var barn, och nu kunde hon inte sluta upp. Var det sorg öfver att sjön var borta eller var det af rörelse öfver Göstas stora kärlek? — Då hon red in på slottsgården hade hon ännu spår af tårar på kinderna. Där stod Gösta på trappan för att taga emot henne. — Men hvad han var förändrad.

Hon hade just aldrig sett honom annorlunda än sorgsen och tillbakadragen, men nu lyste det om honom af glädje.

Han sträckte båda armarne emot henne och lyfte henne från sadeln.

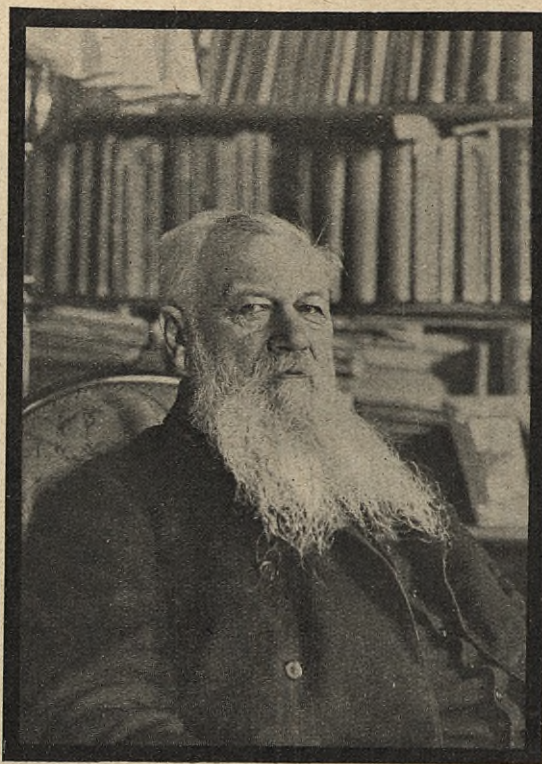
"Sjön?" var det första ordet Anna sade. "Hvad har du gjort af sjön?"

"Skapat om den till en äng, som du önskade," svarade han leende. "Nu ska vi plantera träd och blommor öfverallt, och det ska bli som den härligaste lustgård."

"Var det därför jag inte fick komma hem?" frågade Anna.

"Måhända!" svarade han blott.

I matsalen var ett festligt bord dukadt och Gösta tog plats vid hennes sida. Han var så liflig och munter, att Anna gång på gång såg undrande på honom, men inte med den minsta min eller åtbörd visade han, att han

Hans Hildebrand.

SITT HEM I STOCKHOLM AFled i söndags afton förre riksantikvarien Hans Hildebrand i en ålder af nära 71 år. Med honom har bäraren af ett af de mest kända namnen inom vår vetenskapliga värld bortgått — ett namn, som också var väl känt långt utom vårt lands gränser.

Hans Hildebrand tillhörde en släkt, i hvilken många medlemmar ägnat sig åt vetenskaplig forskning — hans far var före honom Sveriges riksantikvarie — och det är åt Sveriges forntid och historia han ägnat sitt lifsvark. Redan hans doktorsafhandling "Svenska folket under medeltiden" ansågs banbrytande, och han förstod äfven att göra det studium af landets gamla minnen han så högt älskade tillgängligt också utom de strängt vetenskapliga rämärkena, i det han utgaf de två mycket kända, mera populärt hållna, arbetena "Lifvet på Island under sagotiden" och "Folkens tro om sina döda".

I sina arkeologiska forskningar använde han moderna metoder, hvilka bidragit att göra den svenska fornforskningen känd och skattad i utlandet, främst framträder detta i afhandlingen "Bidrag till spännens historia". Utom i dessa och det stora kulturhistoriska arbetet "Sveriges medeltid", har Hildebrand nedlagt resultaten af sina undersökningar i ett par hundratal uppsatser, de flesta i "Antikvarisk tidskrift för Sverige", som han redigerade. Äfven i "Idun" har han medarbetat med åtskilliga infressanta historiska artiklar.

Yttre utmärkelser kommo den flitige vetenskapsmannen rikligen till del, han blef medlem af en hel del lärda samfund i Sverige och utlandet. Sedan 1895 var han en af de aderton i Svenska Akademien, i hvars Nobelkommitté för litteratur han också innehade medlemskap, och där han efter C. D. af Wirséns död en tid tjänstgjorde som sekreterare. Som enskild person var den bortgångne högt värderad genom sina solida karaktärsegenskaper och sitt urbana väsen.

Berättelse af HELENA NYBLOM.

stod henne närmare än en artig värd står en välkommen och hedrad gäst. Då han efter bordet gick ut för att se till höskörden, såg Anna efter honom och tänkte: "Han älskar mig inte längre."

För hvarje dag märkte Anna, att Gösta hade blifvit en helt annan man. Han var beständigt vid godt lynne, munter och språkssam. Hela hans sätt emot henne uttryckte en främmandes artiga och uppmärksamma väsen, men intet spår fanns kvar af hans forna stilla sorg. Till och med när han efter bordet kysste hennes hand — något han aldrig förut tillåtit sig — gjorde han det så lätt och likgiltigt som om saken inte alls rörde honom.

Hon saknade hans längtansfulla, sorgsna ögon, som hade talat om, hur djupt han älskade henne och hur svårt det var för honom att lefva utan hennes kärlek. — Nu var det hon, som såg forskande efter honom i en hemlig önskan att ändå få se ett litet spår af hans förra obegränsade tillgifvenhet. — När hon hörde hans steg, slog hennes hjärta oroligt, och för hvarje dag blef det henne mera outhärdligt, att han aldrig stannade kvar efter måltiderna för att tala med henne. Flera gånger hade hon varit nära att gripa honom i armen när han gick, men med våldsamt ansträngning hejdade hon sig. Inte skulle hon vara den, som uppmanade honom till ömhet.

En dag, då han strax efter middagen gick ut ur salen med sina fasta, lätta steg, glömdde hon sig dock därefter, att hon plötsligt ropade "Gösta!" Det lät nästan som ett nödropp och han vände sig om i dörren. Men hon hade redan ångrat sig och sade blott: "Stäng ytterdörren väl, annars gnisslar den."

Ett par veckor efter det Anna kommit hem, anlände Viveka Thott på besök. Hon hade blifvit ganska fyllig och var mera talför och glad än någonsin förr. Nu voro de tre vid bordet, och Gösta underhöll den unga fröken mycket lifligt. Ja, han talade mera med henne än med sin hustru. Anna gaf noga akt på det och plågades af den tydliga uppmärksamhet han visade hennes unga väninna.

Så hände det en dag efter middagen, att Gösta sade till Viveka:

"Har ni inte lust att gå med mig och se hur jag har tänkt anlägga vår nya park? När vi nu småningom skola börja plantera träd och buskar, där sjön förr har gått fram, galler det att göra det så bra, så att man inte sedan behöfver ångra sig."

Viveka kastade genast en schal om axlarna, band på sig hufvan, och strax efter vandrade de tu ner för trappan och ut öfver vindbryggan.

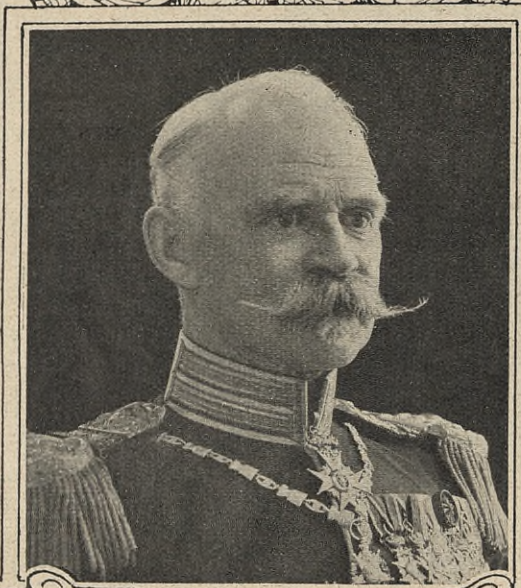
Det var mer än Anna kunde bära. Gösta hade inte ens frågat henne, om hon ville gå med. Dold i en fönstersmyg såg hon dem gå af och an på de nyss anlagda gångarne, stå stilla och samspråka och åter gå vidare. Hon hörde genom de öppna fönstren Vivekas glada skratt, och nu såg hon hur Gösta stod stilla under rosenbusken, plockade af ett par blommor och räckte dem till Viveka. Nej! Detta hvarken kunde eller ville hon tåla!

Om han än inte brydde sig om henne, skulle ändå aldrig en annan få lof att taga Göstas hjärta ifrån henne. Hennes Gösta, hennes herre och man! Hon fick lof att gå upp i sin sängkammare för att kämpa sig till ro.

Nordiska Spelens Män.

VARA SPORTINTRES-
serade läsare åter-
finna här porträtten af
de män som främst off-
rat möda och omsorg
på Nordiska spelens
organisation. De ha nu,
då spelen öppnas, bak-
om sig flere månaders
intensivt arbete för att
allt skall fungera som
sig bör, men den när-
maste tiden skall taga
deras krafter ännu mera
i anspråk med hänsyn
till täfvingarnes mängd
och främlingsströmmen
af idrottsmän, som ställa
stora kraf på spelens
funktionärer. När dessa rader kom-
ma under våra läsa-

res ögon, äro täfvingarne
i full gång, och vi hop-
pas att i ett eller två
följande nummer kunna
lämna ett bildmaterial
därifrån, som i möjlig-
aste bästa mån skall
afspegla de idrottsliga
kraftmätningarne. Om
vädrets makter för-
blifva nådiga, d. v. s.
spänna isbället fast och
blankt öfver våra vat-
tendrag och lägga snö-
skären stark i våra
backslutningar, så fin-
nes ingen anledning
betvifla att de svenska
idrottsutöfvarne också
denna gång skola vinna
vackra segrar.

V. G. Balck
Öfverste. Ordförande i Generalkommittén.

Friherre S. Hermelin
Öfverste. Vice Ordförande i Generalkommittén.

Alex. Lindman
Redaktör, Sekreterare i
Generalkommittén.

Carl Hellberg
Banktjänsteman, Skattmästare i
Generalkommittén.

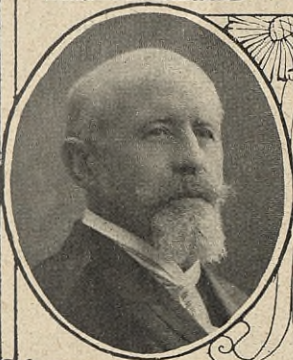
G. Lindencrona
Byrådirektör, Ordförande i Skid-
och Automobilkommittéerna.

C. Silfverstolpe
Kapten, Ordförande i Skridsko-
kommittén.

R. von Heidenstam
Löjtnant, Ordförande i Isjakt-
kommittén.

Frih. Carl Silfversparre
Kapten, Ordförande i Skridsko-
seglingkommittén.

Gösta Drake
Kapten, Ordförande i Bandy-
kommittén.

Frih. Claës Cederström
Major, Ordförande i kommittén
för täfvingar till häst.

Grefve Carl Bonde
Stallmästare, Ordförande
Trafttäfvingkommittén.

C. Jegerhielm
Kapten, Ordförande i Militär-
idrottskommittén.

A. A:son Murray
Öfverstelöjtnant, Ordförande i
Skyttekommittén.

Emil Fick
Kapten, Ordförande i Fäkt-
kommittén.

E. Bergvall
Redaktör, Ordförande i
Simkommittén.

K. Amundson
Kapten, Ordförande i Luft-
seglingkommittén.

Kronprinsparet i Göteborg och Hindås.

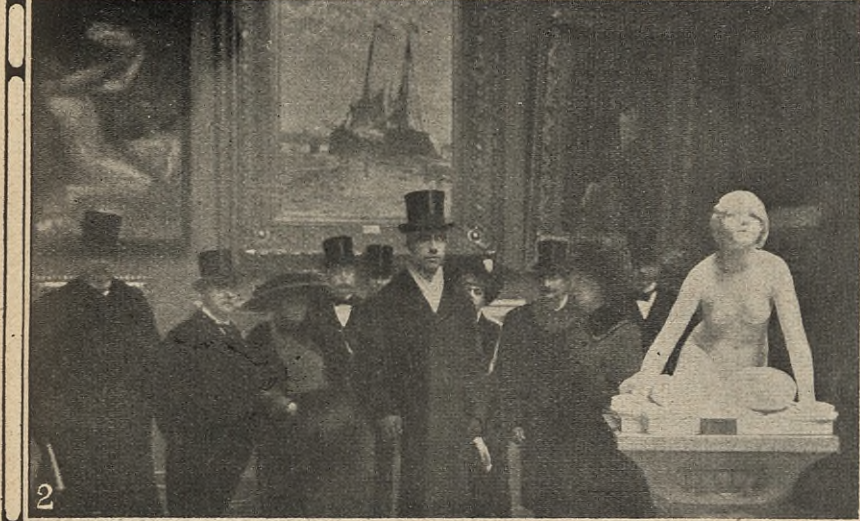
RIKETS ANDRA STAD HAR I dessa dagar haft besök af vårt kronprinspar, hvarvid en hel del festligheter ägt rum och de hjärtligaste hyllningar mött de furstliga personerna. Vid järnvägsstationen mötte stadens honoratiories med landshöfding, biskop och borgmästare i spetsen. Frukost intogs på residenset, hvarefter Göteborgs museum och hög-

1. Göteborgs Riddarpojkar paradera vid järnvägsstationen. 2. Kronprinsparet i Göteborgs museum. Bakom de furstliga personerna synas landshöfdingen frih. Lagerbring, med friherrinna; längst f. v. kammarherre Lagerberg. 3. Kronprinsparet vid

skola besöktes. Dagen avslöts med en lysande fest på Börsen. Följande dag, som var söndag, började de stora vintertäflingarna i Hindås, Göteborgs ställiga idrottsplats, som anordnats i sammanhang med kronprinsparets besök därstädes. Gudstjänst hölls i Hindås' vackra kapell, hvarefter kronprinsen och hans gemål med stort intresse åsågo skidtäflingarne. ankomsten till Hindås. 4. Utanför turisthotellet. 5. På väg från kapellet. 6. Svensken Einar Olsons och norrmanen J. Christoffersens hopp i internationella backtäflingen, hvarvid den förre nådde 116,25, den senare 116 poäng. Olga Rinman foto.

3. Kronprinsparet vid

Här gick hon fram och tillbaka under det att hon vred händerna och bet sig i läpparna, mumlande osammanhängande, förtviflade ord. Gråta kunde hon inte, men hennes kinder flammade och hennes ögon brunno, och då hon åter kom ned till de andra, var hela hennes utseende så förstördt, att Viveka ängsligt frågade: "Är du sjuk, Anna?"

Gösta sände henne en hastig provvande blick och sade därefter: "Det händer, att Anna inte kan tåla det rhenska vinet vi drucko till middagen. Det gör henne het och olustig. Men det går snart öfver."

Samma kväll, då Viveka höll på att lägga sig, knackade det på hennes dörr. Det var Anna.

Hon satte sig på sängkanten och började med att beundra spetsarna på Vivekas linne. "Dem får du lära mig att knyppla," sade Anna. "Jag har aldrig sett det mönstret förr."

Medan hon satt med nedslagna ögon och såg på spetsarna, sade hon plötsligt: "Hur länge hade du tänkt stanna här?"

"Det vet jag verkligen inte," svarade Viveka helt förvånad. "Jag har ju nyss kommit och du vill väl inte bli af med mig?"

"Tror du inte, att dina föräldrar sakna dig?" frågade Anna, fastän hon själf mycket väl hörde, hur dumt det lät.

Viveka brast ut i ett skallande skratt.

"Säg hellre tydligt och klart, att du vill vara ensam med Gösta," sade hon därpå. "Och vet du, jag förstår dig så bra," tillade hon och lade sin ena hand på Annas. "Ni ha ju varit så länge åtskilda, och nu vill du ha honom för dig själf? Är det inte så?"

Anna dolde ansiktet i kuddarna bredvid Viveka. Då hon åter lyfte det, hade hon gråtit.

"Var inte ond på mig, Viveka," sade hon sakta. "Men jag längtar så att träffa honom ensam."

"Jag reser! Jag reser!" svarade Viveka, som inte kunde låta bli att skratta. "Var lugn. Jag reser i morgon."

Nästa dag reste Viveka Thott.

Det var en underlig augustidag.

Det hade småregnat, men ibland kom solen fram med långa praktfulla strålar och molnen antogo sagolika former. Än tornade de upp sig som slott och borgar med trappor och pelare, än foro de som jättefåglar öfver himlen. Det var en växling och en kamp däruppe som tycktes förebåda något nytt och underbart.

Gösta var borta hela dagen och Anna gick från det ena fönstret till det andra för att se om han inte snart skulle vända hem. Men kvällen kom och ännu dröjde han.

Då solen gått ned, kommo dimmorna krypande. Ingenstans kunde man se deras hemlighetsfulla lek så bra som från fönstren på Halla. Från alla höjder, som kransade dalen där det låg, gledo deras långa hvita slöjor fram, seglande ljudlösa omkring slottet, stigande, dalande, slingrande sig i hvarandra, beständigt tätare, till dess det såg ut, som om Halla ännu låg i midten af en sjö med lätta rörliga vågor. Det var, som om dimmorna skulle skilja slottet från hela den öfriga världen. Allt blef så hemlighetsfullt stilla, inte ens från skogen nådde minsta ljud öfver dimhafvet. Anna hade dröjt i fönstret, alljämt spejande efter Gösta, men då nu till och med de närmaste föremålen försvunno i de hvita dimmornas mantel, gick hon upp till sig. Hon gick dock inte till sängs, utan blef sittande i mörkret och tänkte, och det var inte glada tankar som gästade henne. Hon tänkte på hur stolt och öfvermodig hon varit, hur hon hade missbrukat och uttröttat den mannens godhet, som

THEA FRENSEN.

En tyska på stålsko.

LAND DE TAFLANDE TILL VARLDSmästerskapet i konståkning på skridsko vid Nordiska spelen härstädes märkes äfven en ung berlinska, fröken Thea Frenssen, dotter till Geheimesekretär Frenssen i utrikesdepartementet i Berlin och brorsdotter till författaren Gustav Frenssen, Jörn Uhls ryktbare diktare.

Den unga damen, som befinner sig här i sällskap med sin mor, har på begäran af en af Iduns medarbetare lämnat följande upplysningar om sin person.

Hon var femton år gammal, då hon första gången uppträdde offentligt som konståkerska, och det bifall hon då inhöstade, blef henne en mäktig sporre till vidare förkofran i den ädla sporten.

Först under vintern 1912 deltog hon i internationella täflingarna, hvarvid hon eröfrade nio första pris och två andra pris. Särskild glädje erfor hon öfver sina framgångar i Budapest, Wien, Hannover m. fl. städer, hvarest hon med sina förträffliga prestationer kastade glans öfver Berlins skridskoklubb. De båda andra priserna tillföll fröken F., i täflingen om det tyska mästerskapet och i de kvinnliga seniorernas konståkning i Berlin, där kandidaten till världsmästerskapet, fröken Strafilla från Wien, besegrade henne.

"Hittills," säger fröken Frenssen, "har jag vunnit mina segrar liksom på lek, utan egentliga ansträngningar. Nu först, när jag skall deltaga i täflingen om det tyska mästerskapet och världsmästerskapet, har jag börjat träna med flit och energi och jag kan utan öfverdrift säga att jag kommit ganska långt. Tillika känner jag mig stolt öfver att jag går till striden utan att dessförinnan ha behöft offra penningssummor på några tränare, om jag också ej kan hoppas att kunna öfvervinna världsmästerskapsåkerskan, fröken Meray von Horwath från Wien. I alla händelser gläder det mig mycket att få besöka Stockholm och det sportintresserade Sverige och jag hoppas här få inhämta åtskilligt, som skall komma min sportliga konstfärdighet till godo."

ägnat henne en så innerlig kärlek. Hur hade han egentligen kunnat stå ut med henne så länge? Hvarför försköt han henne inte, dödade henne? Men nu hade hon fått sitt straff som var värre än allt. Nu var hans kärlek död, och hon var af ingen betydelse för honom längre. Hon fick vara kvar på Halla, njuta af dess skönhet, underhållas af hans rikedom. Det var ju det hon velat. Hon hade ju själf sagt, att det var med slottet och inte med Gösta, hon gifte sig.

Och hvad det nu alltsamman föreföll henne torrt och eländigt. — Hvad var väl all

världens glans och skatter emot ett mänskligt hjärta? Det bästa hade varit hennes och hon hade trampat därpå. Nu satt hon där och grät i tomheten.

Hon hade glidit ner på golfvet och dolde nu ansiktet i händerna. Hon skulle ha velat sjunka i jorden af blygsel och sorg. Och hela hennes hjärta svällde af en enda tanke: Gösta! Kan du förlåta mig? Kan du ännu älska mig?

Hon sjönk ännu mera ihop, men så lyfte hon hufvudet; hon hörde hofslog — de kommo närmare. Nu red Gösta öfver vindbryggan till Halla.

Ännu låg Anna lyssnande med armarna stödda emot stolen, där hon sultit. Nu förstod hon, att Gösta gått in i matsalen för att äta kväll. Nu var den slut, ty hon hörde röster i trappan, som ledde till Göstas arbetsrum och sofrum.

Andlligen var allt tyst. Hon dröjde ännu litet. Därefter slog hon en kappa omkring sig och gick sakta ut ur dörren och ned för trappan. Alla ljus i slottet voro släckta, men hon kände vägen väl och trefvade sig fram.

Hunden, som låg utanför Göstas dörr, lyfte på hufvudet och började sakta morra, men den kände igen hennes hand, då hon strök den öfver hufvudet och tystnade genast.

Försiktigt öppnade hon dörren till Göstas rum och stängde den ljudlöst. Månen hade kommit fram bland dimmorna, och i det svaga ljuset kunde hon se, att Gösta satt i en karmstol vid fönstret och såg ut i natten.

Hon smög sig fram öfver golfvet, men då han hastigt vände sig, stannade hon tvärt.

"Är det du, Anna?" frågade han och reste sig. "Hvad står på? Hvarför kommer du hit?"

"För att trösta dig," svarade hon sakta. "Du sitter här och sörjer henne som har rest."

"Hvem menar du?" sade Gösta. "Hvem har rest?"

"Du vet väl att Viveka Thott reste i morse," sade Anna tvekande.

"Det hade jag glömt," svarade Gösta. "Trodde du, att jag saknade henne?"

"Ja, jag trodde det," sade Anna.

"Du trodde kanske också att jag älskade henne?" frågade han.

"Skulle det vara så besynnerligt?" sade Anna.

"I mitt hjärta finns det bara plats för en," svarade Gösta, och Anna kände med ens igen hans sorgsna röst från fordom. "En har jag älskat, en älskar jag och kommer alltid att älska. Du vet hvem det är, Anna! Han hade åter satt sig i karmstolen och Anna föll på knä vid hans fötter.

"Kan du förlåta mig?" hviskade hon.

"Nej, nej! Inte så!" sade han oroligt och ville lyfta upp henne. "Jag har intet att förlåta! Du sade mig ju på förhand att du gifte dig med Halla slott och inte med mig. Jag antog dina villkor. Jag visste hvad som väntade mig. Och ändå," utbröt han häftigt, "jag visste det inte. Att gå vid din sida, att se dig och höra dig alla dar och dock vara dig så fjärran som den mest obekanta af dina gäster. Det har varit helvetes kval. Jag har lidit som en af de fördömda."

Anna satte sig i hans knä och slog armarna om hans hals. Han rörde sig inte, utan satt som förstenad.

"Får jag sitta här?" hviskade hon och lade sin kind emot hans.

"Hvarför vill du det?" frågade han tonlöst.

"Därför att jag älskar dig," sade Anna och kysste honom.

"Är det allvar detta?" frågade han. Ännu rörde han sig inte.

"Hör du det inte på min röst? Känner du

det inte på min kyss? Tror du jag kan tala annat än sanning? Å, Gösta! Jag älskar dig!" hviskade hon.

Då bredde han ut armarna och tryckte henne till sitt hjärta så hårdt att hon ropade: "Döda mig inte i din omfamning! Döda mig inte!"

"Nej, du. Nu först skola vi börja lefva," sade han och höll hennes hufvud mellan sina stora händer.

"Min Anna!"

Dimmorna hade blifvit tätare, och nu inhöljde de hela Halla slott i en hemlighetsfull slöja.

Det fäcktes mera och mera af deras hvita omhölje, och plötsligt försvann det som en syn i natten.

*

Midsommardagen året därpå var det stor oro på Halla. Folk löpte upp och ner för trapporna, man bar värmepannor och badkar, lakan och handdukar i stora bunkar. Och dock härskade det oakadt all denna brådska en lystnad som om man var rädd för att störa någon som var sjuk.

Slulligen inträdde det en fullständig stillhet, och sakta gick flaggan upp på Halla slott, just som klockan slog tolf på midnatten.

En liten flicka hade blifvit född, och Gösta låg på knä och grät bredvid Annas säng.

Den lilla fick i dopet namnet Beatrix. Det betyder den välsignade.

En strimma af hafvet.

HAN KASTAR BENEN I KORS, länder den nyrullade papyrosen och säger, sedan han utsändt ett par eleganta rökringar:

"Det får ju bli därvid, Eva! — Jag har inte råd att taga afsked och gå miste om pensionen. Alltså måste vi hålla ut. Men begär inte, att jag skall vara med kamraterna — jag, den förbigångne. De lefva — jag är död. En officer, som icke avancerar, har fått lufsnerven afskuren."

"Det är ju din egen olycksaliga ärlighet, käreste, annars..."

Han vinkar häftigt afbrytande med en smal, nervös hand.

"Jag har afslöjat en humbug, Eva. Det samma skulle jag göra än i dag. Men hvarför rifver du i såret? Låt oss helt enkelt hålla oss till fakta. Min militära bana har fått ett aldrig öppnad spär. På hafvet kommer jag icke hädanefter." Han drar djupt efter andan. De sista orden högg i bröstet. "Jag vill se ödet in i hvitögat."

Hon nickar helt stilla. Det blida, kaméskurna ansiktet med de af många sorger förgråna ögonen vändes mot mannen.

"Jag är glad, att du är så modig, lvar — också för Edwards skull."

Han rycker till.

"Du gör skäl för ditt kvinnonamn," utbrister han bittert. "Också de s. k. bästa kvinnorna ha en djäfvulsk förmåga att träffa sårbara punkter. Att tala med en slagen man, hvilkens hela nervsystem är en böld, om sonen — den unge och starke. Han, som har rätt att vara hänsynslös, därför att man ännu ej begär, att han skall ha lärt af de kloka föregångsmänniskorna." Han slänger cigarett, reser sig och går fram och åter med händerna i fickorna. Hans rörelser ha den rytm, som kännetecknar sjömannen. "Edward! Han hör till de utvalda. Han har ditt kronometer temperament. Och hans karakter är inställd på det disciplinära begreppet:

förmän — underordnade, eller ännu distinktare: befäl — manskap. Han klår inte upp någon, som har ränder på ärmen. En sådan öfverilning ligger inte för vår son — din son, löjtnanten."

"Då blir han kanske lyckligare än du," svarar Eva mjukt. Hon har tagit fram ett broderi, och de små hvita händerna forma stygnen med det harmoniska lugn, som blommar af själfuktan.

"Lyckligare!" Han stannar framför henne. "Nej, du! Jag har varit gudarik och så svindlande lycklig, att han aldrig når den soliga vidd af glädje jag tyckt mig kunna famna — ute på hafvet — i främmande länder — bland trotsigt kända kamrater. Jag har tömt mitt glas, slungat det och hört det krossas i spillror mot däck, men hvarenda liten glittrande glasskärfva var klarare än ett kvinnoöga, när hafsskummet yrde upp på den med löften om nya friska fröjder." Han slår plötsligt händerna knutna i bordet. "Å — hafvet!"

Hon låter broderiet sjunka. De aristokratiskt fina dragen, som alljämt beundras för sin älskliga renhet, bli bekymrade. Hon tycker det är så synd om honom, men tränger icke djupare in i hans oroliga, skälvande, nu grundstötta själ än hon gjorde, när de gifte sig för tjugutvå år sedan. Sakta som en fröstande modersmekning glida orden öfver hennes läppar:

"Du ser ändå en strimma af ditt kära haf här från våra fönster — och så på sommaren ute i skärgården..."

Han upprepar förtvifladt: "En strimma af hafvet! Friheten skymtande mellan burgallret. Du är så god, min kära Eva. Så förbannadt, utsökt god, att till och med ett vilddjur som jag blir spak. Jag har kört i sken. Vi ha stjälpit och brutit armar och ben af oss. Men du klagar inte, du. Det är fan så vackert och storsildadt. Du låtsar inte om kryckorna. Hör dem inte klappa."

Evas ansikte, hvitt och svalt, sänkes ånyo öfver broderiet. "Jag förstår inte riktigt liknelsen. Du har begått en faule genom att afslöja ett felsteg hos din förman — en humbug, som du kallar det — han har tagit revansch, därför att han ju helt naturligt inte ville finna sig i en tillrättavisning — af — ja, ursäkt mig, lvar — en underordnad. Nu måste du bära följderna för din hänsynslöshet — eller om du föredrar att kalla det så — din ärlighet. Om avancemang blir det inte tal vidare, det vet vi. Tag det emellertid nu så vackert och stort du kan, min vän. Och undvik inte dina gamla vänner. Det är mitt råd."

Han har gått fram till fönstret; mot den kalla rutan pressar han sin heta panna. Som en liten insekts surr hör han hennes röst med de riktiga orden, men blicken glider dödstrött ut mot den strimma haf hon utpekade för honom som hans blifvande hvilopunkt. Stålblå som en blottad svärds klinga skär den af landet och blänker skarpt mot horisonten, hvilken strax sätter gräns för dess välde.

Han hade nyss kallat sig ett vilddjur; han känner sig så än, men jagadt och — upphunnet, flämtande efter språnget. Människorna hade så skickligt inringat honom, att han måste blygas öfver sin andliga underlägsenhet. Han hade litat på sina ramar, men de hade snaror.

Alljämt är blicken steld riktad mot hafvets glimmande flik. Och han ger icke sin hustru något svar, slirrar endast, som den hvilkens längtan är obotlig och — tröstlöst fåfång.

Eva betraktar honom förstulet. Hvad hon håller af denna kraftiga, stolta gestalt, detta vackra, mörkhyade ansikte. Hennes flick-

drömmars hjälte! Hon har dussintals olika fotografier af honom, och hon har det stora porträttet, måladt i olja. Det är tusen kära minnen, som vakna, när hon ser hans bild. Men det är underligt — hon tycker sig nästan återfinna honom bättre på alla kopiorna än som lefvande original. Och hon ler mot hans guldinramade porträtt, där han står i paraduniform, ler och nickar gladt, medan han står lyst därtvå vid fönstret utan att ha känt hennes flyktigt bortglidande blick värma sitt inre, ty den nådde icke in till hans väsens mörker — ljusbringande.

ELISABETH KUYLENSTIERN-WENSTER.

Från scenen och estraden.

DE SOM I DESSA DAGAR VILJA påbörda stockholmarna att de sakna musikintresse, hade endast behöft infinna sig i Musikiska akademins hörsal någon af Brysselkvartettens fem Beethovensafternar för att få sin åsikt på det kraftigaste vederlagd. Lokalen var fylld till sista plats af en andaktfullt lyssnande publik, som nu mera än någonsin tycktes ha fått sina sinnen öppnade för skönheten och storheten i Beethovens tonvärld.

Brysselkvartetten har denna gång haft modet att genomspela Beethovens samtliga stråkkvartetter — en kräfvande konstnärlig bragd, som fullföljts med osvikligt mästerskap.

Hvilket rikt innehåll fyller ej dessa kammar-musikverk! Den Beethovenska idévärlden träder här åhöraren till mötes i hela dess vidd, visserligen i en mera instrumentalt begränsad form än i symfonierna, men likafullt ägande samma allmänmänskliga djup och innerlighet och samma bekännelsedrift. Dessa stråkkvartetter äro dagboks-kapitel ur mästarens lif, däri han finner utlösning för sin själs alla stämningar, där han framstår än som titanen och bespottaren, än som den jublande, världshänförda människan och andaktsfyllede lofsångaren.

Brysselkvartettens spel var som sagdt af en utomordentlig finhet och klangskifning och åhörarens hänförelse för exekutörerna i mån därefter.

I öfrigt äro att anteckna två solistkonserter, den ena af pianisten Anna Ullgren, den andra af den norska sångerska Hanna Knagenhjelms. Fröken Ullgren, som debuterade på konsertestraden för några år sedan, visade sig som en begåfvad pianist, den där visserligen ännu har utvecklingsstadier att genomgå, men redan nu kunde förete präktiga resultat af sina i utlandet bedrifna studier. Hennes tonbildning äger en påfallande skönhet, uppfattningen är konstnärlig och den tekniska skickligheten betydande. Fröken Knagenhjelms besitter tydligen musikalisk kultur, men stämman, en medelstor mezzosopran, är ännu ej färdig för offentlig framträdande. Atminstone var utförandet af de Beethovenska och Schumannska romanserna ej ägnadt att tillfredsställa fordringarne på mjukhet och innerlighet — två känslöegenskaper, utan hvilka sånger af denna art ej kunna tolkas som de fordra.

På kgl. teatern har ett gästspel af fru Mathilda Jungstedt gifvit publiken tillfälle att återse sin favorit, främst i Carmen, och vidare som Amneris i Aida och Azucena i Trubaduren. Den värderade artisen var fortfarande ypperlig; röstens klangstyrka och egendomliga mörka färgning ha bibehållit sig öfverraskande bra och det dramatiska utförandet står alljämt högt.

Medan Dramatiska teatern förbereder flera märkliga nyheter gifves en repris af Ludvig Fuldass ganska medelmåttiga komedi "Lifvets maskerad", hvari hr Gustaf Fredrikson som bekant har en af sina paradroller. Skådespelarverteranen utför den äfven nu med verve och sentiment, hvarför reprisen ej är utan intresse, allra helst som samspelet i öfrigt är mycket bra.

På Lilla teatern gafs några aftnar ett svenskt original "Moralens förkämpar" af Oscar Wennersten. Det njöt en bråd död och var verkligen svagt. Men sämre saker ha lefvat längre.

De senaste årtiondenas standard-operett här i Stockholm "Geishan", har åter uppstått på Oscarsteatern med den nya favoriten, frk Märtha Brogren som O' Mimosa San. När "den gula faran" har en så intagande gestalt och sjunger så vackert, må vi gärna utsätta oss för dess vådor. Eller hur, i skönhets- och nöjeshungriga stockholmare?

ARIEL.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

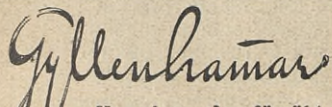

BÄSTA SMITT.
OMSÖRSFULLASTE ARBETE.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT

finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Patent. **Hafregryn** och
Hafremjöl

Har ni en gång försökt, så vet ni att intet kan ersätta GYLLENHAMMARS patenterade Hafregryn och Hafremjöl, då det gäller att skaffa barnen det bästa möjliga.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 9—15 FEBR. 1913.
SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; tomatbiff; ägg; mjölk; kaffe eller te med wienbröd. Middag: Gratinerad sjötunga med potatis; stekt anka med brynt potatis och salader; vaniljkräm med gelatin.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsröt med mjölk; ägggröra med räkor och sparris; kaffe eller te. Middag: Pastej på stekt kött och ris; blåbärsoppa med skorpor.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; fattiga riddare med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med pressad potatis; petits-choux-pudding.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; jägarbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med stekta palsternackor; kokt torsk med senapsås och potatis.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; färserade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Får i kål; pösmunkar å la Skogshöjd.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; strömming med

skarpås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Boeuf à la mode med ärter och potatis; äppelkompott med grädd. LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppvärmd stek (rester från fredag) med makaroner och ansjovis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Blodpudding med smält smör och lingon; saft-soppa med skorpor.

RECEPT:

Tomatbiff (f. 6 pers.). 5 stora tomater, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor, 1 hg. smör, 1 stor portug. lök.
Beredning: Tomaterna sköljas, torkas och skäras i skivor. Tomatskivorna kryddas och doppas i det uppvärmda ägget samt vändas i de stötta skorporna. Löken skalas och skäras i tunna skivor. Halften af smöret brynes i en stekpanna, tomat-skivorna läggas i, stekas vackert bruna på båda sidor och uppläggs på varmt serveringsfat. Löken brynes i resten af smöret och därmed garneras biffarna. De serveras med stekt potatis till smörgåsbordet.
Gratinerad sjötunga (f. 6 pers.). 3 sjötungor på omkr. 5 hg. st., 1 msk. salt (15 gr.).
Till kokning: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), fiskbuljong.
Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 5 dcl. fiskspad, 2 äggulor, salt, hvitpeppar, 1 msk. hvitt vin.
Till garnering: 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. rivnen ost, 1 msk. finstötta skorpor.
Beredning: Sjötungorna urtagas, sköljas väl och torkas; fenorna klip-pas bort. En djup skära skäres med en spetsig knif längs efter ryggbenet på båda sidor och filéerna skäras försigtigt från benet så att de ej gå sönder. De läggas med skinnsidan mot en skärbräda och köttet skäres från skinnet. Gälarna klippas bort och hufvudet, benet och det hvita skinnet sköljas väl och härpå kokas buljong. Filéerna ingnidras med saltet och få ligga på hvarandra 1 tim., hvarefter de ånyo torkas med en fiskhandduk och kokas 5—8 min. i fiskbuljongen. De läggas upp med hällelef och få rinna af på duk. Fiskbuljongen mätes, kokas ihop om den utgör mer än 5 dcl. och användes till såsen.

Till såsen fräses smör och mjöl 2 min., buljongen spådes på och såsen får koka 5 min., de uppvärmda äggulorna tillsätts jämte vinet och såsen får sjuda under vispning samt afsmakas.
Filéerna läggas på ett smörbestruket elfast fat eller helst på ett af silfver, såsen hälls öfver och anrättningen garneras i ränder eller rutor med champinjoner, skurna i fina tärningar och frästa i smöret. Öfver det hela strös osten, väl blandad med de stötta skorporna, och sist påhålls smöret, hvari champinjoner frästs. Fatet ställs i en långpanna med groft salt, pannan sättes in i varm ugn och fisken gratineras 10—15 min. Garneras med persilja och serveras med små, kokta potatisar.

Vaniljkräm med gelatin (f. 6 pers.). 6 blad gelatin, 3 msk. vatten, 1 ägg, 2 äggulor, 110 gr. socker, 1 1/2 dcl. mjölk, 1 stång vanilj, 4 dcl. tjock grädd, (1 msk. vaniljsocker.)
Beredning: Gelatinet spolras med kallt vatten, klippes i bitar, upplöses i 3 msk. kokande vatten och blandas med ägget, äggulorna, sockret, mjölken och vaniljen i en blankskurad kastrull. Blandningen vispas kraftigt öfver elden, tills krämen är tjock och pösig, då kastrullen afläyfes, och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Den till hårdt skum slagna grädden tillsättes, och krämen hälls i vattensköljd och sockerbeströdd form och får stå på is 2—3 tim. för att stelna. När krämen skall serveras, lossas den kring kanten med en spetsig knif, uppstjälpes på flat glasskål med tärpapper och garneras med frukt eller biskvier.

Halften af krämen kan färgas grön med pistaciemandel, fylles i formen och får stelna något på is, hvarefter resten af den ljusgula krämen tillsättes. Krämen får stelna på is, uppstjälpes och serveras med hallon- eller jordgubbsås.
Vaniljen kan uteslutas och krämen i stället smaksätts med krossade hasselnötter, kakao, likör, punsch, kaffe, citron eller frukt.

Pastej på stekt kött och ris (f. 12 pers.).
Smördeg: 1 1/2 dcl. tjock grädd, omkr. 180 gr. mjöl, 1/2 vikt smör mot degen (omkr. 165 gr.).
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 ark smörpapper, 2 lit. ärter.
Ris: 1 1/2 dcl. risgryn (150 gr.), 1—1 1/4 lit. mjölk, 3 ägg, 2 tsk. salt (10 gr.).
Kött: 4 hg. benfritt, stekt kött, 1 medelstor saltgurka eller 12 syltlökar, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 dcl. steksås eller 2 dcl. buljong.
Beredning: Grädden vispas till hårdt skum och däri inarbetas så mycket mjöl, att det blir en lagom fast deg. Degen väges och half vikt smör mot degen inkafas som till vanlig smördeg. När degen hvilat, utkafas den till en kaka af omkr. 1 cm. tjocklek och därmed beklädes en krusig eller slät bleckform (smord med smöret), som rymmer omkr. 2 lit., och ett lock till formen utskäres. Smördegen täckes med tunt s. k. smörpapper och formen fylles med ärter, insättes i varm ugn och gräddas till halften. Ärtarna hållas ur papperet borttages.
Risgrynen sköljas, skällas i hett vatten, pasätts i den kokande mjölken och få koka, tills de äro mjuka, då de upphållas och få kallna, under det de ofta röras om. De blandas därefter med äggulorna och saltet; sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggwhitarna.

Köttet skäres i tunna, jämna skivor eller i fina tärningar. Gurkan eller löken hackas fint. Köttet och riset, läggs hvaritills i formen, på hvarje hvarf kött strös litet af den hackade gurkan eller löken samt kryddor, och litet sås eller buljong påhålls. Smördeglocket lägges öfver, tilltryckes kring kanterna och puddingen gräddas i varm ugn omkring 3/4 tim., eller tills degen är fullkomligt mör, hvilket pröfväs med en vispkvist. Puddingen stjälpes upp på rundt fat, garneras rundt omkring med små rutor af smördeg och serveras med brun skysås, om så önskas.

Jägarbiff (f. 6 pers.). 5 hg. benfritt innarlår, 1 dcl. stötta skorpor, 2—2 1/2 dcl. tjock grädd 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar.
Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 dcl. köttky (helst af vildt), 3 dcl. tjock grädd, salt, hvitpeppar.
Beredning: Köttet förberedes, skäres i bitar och males 4 ggr. genom köttkvarn. De stötta skorporna blandas med grädden och få stå att svälla 1 tim. Färsen arbetas väl med skorpblandningen, afsmakas med kryddorna och formas till 15 runda biffar, hvilka brynas hastigt i smöret och läggas i en kastrull. Champinjoner skäras i skivor och fräses i smöret i stekpannan, mjölet tillsättes och blandas väl med smöret och svampen köttskyn och grädden spådes på och såsen får ett godt uppkok samt afsmakas med kryddorna. Såsen hälls öfver biffarna, som därefter få sakta steka, med tätt slutet lock, 10—15 min. De uppläggs på varmt fat, såsen vispas upp och hälls öfver biffarna. Serveras med potatispuré eller stekt potatis.

Vanliga kalfkotletter kunna stekas med samma slags sås.

Äkta Schweizer-Broderier.

Trimmings, Frillings, Valenciennespetsar och Engelska Trådspetsar till underkläder m. m. Linnespetsar lämpliga till Gardiner.

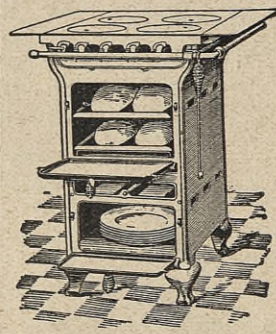
Inkomna i stort urval!

Begär profver.

Alla profver sändas franko.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,

STUREPLAN, STOCKHOLM.

HUSMÖDRAR!

ANVÄND GAS SOM BRÄNSLE

TY

GAS ÄR BILLIGARE ÄN VED.

GASSPILAR VISAS OCH DEMONSTRERAS Å

GASVERKETS UTSTÄLLNING,

Stlmstel. 60 32. KUNSGAT. 54 (F. D. 14). Rikstel. 28 93.

BAST AR
EKSTROMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK.

A. C. SVENSSONS KNÄCKEBRÖDSBAGERI GÖTEBORG
Äkta Göteborgs-Knäckebröd.
Hygienkontrollant: Dr. G. Hjort af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Albert och Marie
rekommenderas.
AKTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK.
(Kungl. Hofleverantör).

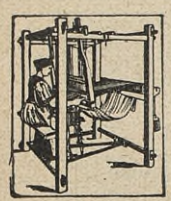
ORIGINAL SINGER SYMASKINER
Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer på alla större platser.

Barnvagnar uthyras.
Samtliga Sjukvårdsartiklar.
Kirurg. Instrumentfabr. A.-B.
50 i Drottninggat. 50 i Riks 12 27. Allm. 2 86.

Handbroderade Näsdukar
i linnekammarduk fr. 60, 65 och 75 öre pr styck till högre pris. Kalke-ringar sändas på begäran. SVENSKA HÄRNÄTSIMPORTEN, Stockholm Va.

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska
Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

BLOMSTERVANNER.
Använd Rosendahls Blomstergödnings till Edra växter och Ni skall få dubbel glädje af dem. Säljes i burkar å 1/2 kg. till 75 öre i hvarje välsorterad blomsterhandel eller direkt + 30 öre till frakt från Rosendahls Fabriker, Karlshamn. Rikst. 30.
Kem. analys och bruksanvisning medfölja.

Schweizer Siden

tullfritt till bostaden

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt och kulört: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern. Sammet och Plysch till klädningar och blusar o. s. v. såväl som blusar och rober med äkta Schweizer-broderier i batist, ylle, lärft och siden. Vi sälja endast garanterat solida sidentyger direkt till privatpersoner portofritt och redan förtulladt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Mellins Food
är bästa kraftnärning för svaga, klona barn i alla åldrar. Föroddas af läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

En Prästfru
meddelar:
"Bäcksin's Amerikanska Jästpulver är ett idealiskt jästmedel för all slags bakning. Jag har aldrig föru använt något så utmärkt!"
Säljes öfverallt.
Tillverkas af
OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG

Begär alltid Vantar & Strumpor & Lejon MÄRKET!
BÄSTA KVALITET!

Färserade ägg (f. 6 pers.) 3 ägg.
 Köttfärs: 1 hg. benfritt oxkött, 1/2 hg. benfritt kalkkött, 30 gr. späck, 1 äggula, 1 msk. stötta skorpor, 1 tsk. salt, hvitpeppar, 1 tsk. fint hackad syltlök, 4 msk. grädde.
 Till panering: 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor.
 Till kokning: 1/2 kg. flottyr.
 Beredning: Äggen kokas 5 min., afkylas i kallt vatten och skalas. Köttet torkas med en duk, urvidden i hett vatten, skäres tillika med späcket i bitar och drifves 5 ggr. genom köttkvarn. Det stötes därefter med trästöt, till färsen blir jämn och smidig. Äggulorna vispas väl med grädden och inarbetas matskedsvis i färsen, tillika med skorpor, kryddorna och syltlöken. Färsen afsmakas noga. De skalade äggen beklädas med köttfärsen, rullas i stötta skorpor, därefter i det uppvispade ägget och så åter i stötta skorpor. Färsen tillplattas i båda ändar och får ligga 1 tim. för att hårdna. Flottyrerna upphettas och äggen kokas däri, tills de äro vackert bruna. Uppläggas på gräppapper så att flottyrerna får afrinna. De skäras midt i tvärs öfver och en persiljevist stickes ned som grepe. De garneras med salad och serveras med grönsalad i skarpås eller med majonnäs som frukosträtt.

Stekt strömming (f. 6 pers.). 30 strömmingar, 1 msk. salt, 1 ägg,

FORTJUSNING
 De alla väcker vårt smärtsamma
 risika sortiment af kontinentens
 senaste nyheter i
SIDEN.
 Besök vår utställning eller tillskrif
 oss så sända vi fränko och
GRATIS
 de stora profkollaktion af de mest
 vackra, eleganta mönsterna!
 BRUNNBERGS MANUFABRIKSMAGASIN
 BRUNNBERGSTR. 24. STOCKHOLM.
 Allm. Tel. 1894 Riks. Tel. 735

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,
Drottninggat. 4, Stockholm,
 utfärdar Resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska o. utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- o. utlandet.
 Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

LIEBIG'S Köttextrakt
 gör den därmed tillredda födan kraftigare och bättre, utan att därvid förtaga matens egen naturliga smak. Det är ett enastående medel, som ingen förständig husmor borde underlåta att använda. Bruksanvisning medföljer hvarje burk.
 Ensamförsäljare för Sverige: **Ivan Wahlstedt & Co., Stockholm, Göteborg.**

2 msk. mjöl (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
 Till stekning: 80 gr. smör.
 Sås: 1/2 msk. smör (30 gr.), 1/2 msk. hackad persilja, 1 tsk. citronsaft.
 Beredning: Strömmingen rensas, ryggen borttages, den mörka hinnan skrapas noga bort och strömmingen sköljes mycket väl samt inkläppas i en fiskhandduk. Den gnides in med saltet, doppas i det uppvispade ägget och vändes i en blandning af mjölet och de stötta skorpor. Smöret brynes, strömmingen lägges i, stekes 5 min. på hvarje sida och upplägges på varmt serveringsfat. Till såsen brynes smöret samt persiljan lätt, afsmakas med citronsaften och såsen hälls öfver strömmingen. Serveras med nykokt potatis som frukosträtt.

Blodpudding (f. 6 pers.). 1/2 lit. blod, 4 del. mjölk eller svagdricka, 2-3 msk. sirap, omkr. 210 gr. sammalet rågmjöl, 3 msk. finhackad njurtalg, smör eller flottyr, 1 1/2 msk. salt (23 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/2 tsk. ingefära, 1/2 tsk. finstött mejram, 1 finhackad rödlök, 1 msk. smör tilllöken.
 Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
 Beredning: Blodet silas, vispas väl och blandas med mjölken eller drickat och sirapen. Mjölet vispas, njurtalgen, kryddorna och den i smöret frästa löken tillsätts och smeten prövas, om den är lagom kryddad och lagom tjock genom att grädda litet däraf i en stekpanna.
 En puddingform med lock smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Formen fylls till två tredjedelar med smeten och puddingen kokas i vattenbad öfvanpå spisen omkr. 2 1/2-3 tim. Med en vispvisst prövas, om puddingen är genomkokt. Serveras med smält smör och lingonsylt.

SKALDEN OCH HANS SKYDDSLING.

Berättelse ur verkligheten af Wilhelm Gernandt.
 Högt uppe i en liten vindskammare i ett af de högsta och äldsta husen i »gamla staden» bodde en ung skald. Han stod vid fönstret och blickade ut öfver den djupt under honom liggande staden med sina mörka gränder, som borrhade sig in bland husmassorna öfver hvilkas tak han såg Mälarens vatten glittra klart som glas.
 Solen har datat och en mattblå slöja breder sig öfver land och vatten. Lyktorna tändas och mörkret sänker sig mer och mer. Kajer, gator, och broar prickas ut af gaslykter, liknande långa, lysande pärlband. Här och hvar strålar en annons i flammande eldskrift.
 Sakta trängde till hans öron ett ljud, liknande surret af en bisvärm. Det var sorlet och brusat från det oroliga, jäktande lifvet i den stora staden.
 När han stod där och stirrade ut öfver allt detta betogs han af en hemsk ensamhetskänsla, ty han var

EN AFDELNING I IDUNS KOKBOK, som i våra dagar, då lunchen blifvit ett fastställt varmmatmålt, säkert blir välkommen, är den som handlar om »frukost- och mellanrätter». Bland annat märkes här en del lika goda som lättlagade ägrätter, samt olika slag af kroketter, en form för användning på öfverlevor, som det svenska hushållet allt för litet begagnar sig af. De inom svenska hemlifvet lika vanliga som sorgliga företeelserna »griljeradt kött» och »suppvärmd oxstek» skulle t. ex. kunna alldeles försvinna, om kroketterna finge fast fot i våra kök.
 Något som alltid med kunskapsökande nyfikenhet studeras i en ny kokbok är säserna. Här finnes många goda sådana, både välkända och af nyare slag; bland de senare kan »maltesersås» — en slags holländaise — rekommenderas.
 Något som verkar särdeles angenämt i Iduns Kokbok är det välvärdade och tydliga språket samt detta, att förekommande facktermer användas på rätt sätt. Man slipper dessa missklädande och vilseledande förväxlingar mellan »bakas», »gräddas» och »stekas», som bruka förekomma t. o. m. i rätt högt stående kokböcker. I slus-

Använd intet annat afföringsmedel än Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxermarmelad, så undvikes till följd af dess behagliga smak allt bråk vid intagandet. På alla apotek

tet af boken finnes en särskild afdelning för konservering med välkända och bepröfvade beskrifningar samt till sist några goda råd med afseende på dukning, servering och servettbrytning (med utmärkte illustrationer). Bokens illustrationer i öfrigt består dels af naturtroga afbildningar af alla slags ätbara djur och växter samt styckadt kött och dels reproduktioner af äldre och nyare konstverk med måltidsmotiv. Utstyrseln — med Tizians dotter i färgtryck på pärmen — är förstklassig och priset förvånande billigt. En lika vacker som nyttig presentbok!

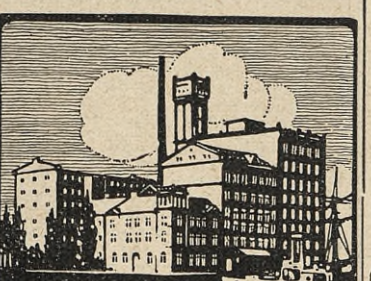
EN ÖFVERRASKANDE VERKNING på grund utaf kaffeäterhållsamhet, har man för någon tid sedan iakttagit hos olika ögonlidande. — En patient (kvinna) hade förlorat sin synförmåga, så att hon inte kunde läsa mera. Man skickade henne till sjukhuset, och förbjöd henne att dricka kaffe, hvilket blef följden, att hennes synförmåga under loppet af 8 dagar var alldeles normal. På de senare åren har man iakttagit olika sådana fall utaf ögonsjukdomar, förorsakade genom kaffemissbruk, och fullständigt botade på grund utaf fullständig kaffeäterhållsamhet. Därföre hänvisa läkarna allt mer och mer till den oskadliga ersättningen »Kathreiner» hvilket smakar som kaffe, men är utomordentligt hälsosamt och därtill endast kostar tredjedelen. Man kan därför blott önska att »Kathreiner» snart icke bör saknas i något svenskt hem.

SKALDEN OCH HANS SKYDDSLING.

Berättelse ur verkligheten af Wilhelm Gernandt.
 Högt uppe i en liten vindskammare i ett af de högsta och äldsta husen i »gamla staden» bodde en ung skald. Han stod vid fönstret och blickade ut öfver den djupt under honom liggande staden med sina mörka gränder, som borrhade sig in bland husmassorna öfver hvilkas tak han såg Mälarens vatten glittra klart som glas.
 Solen har datat och en mattblå slöja breder sig öfver land och vatten. Lyktorna tändas och mörkret sänker sig mer och mer. Kajer, gator, och broar prickas ut af gaslykter, liknande långa, lysande pärlband. Här och hvar strålar en annons i flammande eldskrift.
 Sakta trängde till hans öron ett ljud, liknande surret af en bisvärm. Det var sorlet och brusat från det oroliga, jäktande lifvet i den stora staden.
 När han stod där och stirrade ut öfver allt detta betogs han af en hemsk ensamhetskänsla, ty han var

Den gulaktiga färgen å

Värgårda
Hafregryn—Hafremjöl
 är en följd af den näringsrika glutenhinnans bevarande.
Analys (ägghviteämnen):
 1:o) Värgårda 2:o) Fabrikat, där glutenhinnan är bortslipad,
 13,8 % c:a 10 %
OBS! Gröten härigenom mera närande och aptitlig, ej klisterartad och slemmig. Köp originalpaketer.

KALMAR-ÅNGKVARNS
 näringsrika, dryga, välkända
HAFREGRYN
 från
 Nordens största och moder-naste hafregrynskvarn
 med en aferkningsförmåga af 60,000 kg. hafre pr dygn.
 — Nybyggd åren 1911-1912. —

ALLA SNALLA BARN.
THULE-CA CAO
 FÅ MORGON OCH AFTON
 THULE

ensam i världen och visste ej om han ägde några släktingar.
 Han erfor en känsla som höll han på att kvävas. Andedräkten blef hastig och flämtande.
 Han måste ut, ut bland människor och höra skratt, prat och glam. Och då hans blickar föllo på den stora lysande glaskupolen, tillhörande ett nöjesetablissemang, kunde han ej längre motstå begäret att höra musik, se ljus stråla rundtom sig och beundra vackra, eleganta kvinnor.
 Med febril brådska krängde han på sig ytterrocken, slängde hatten på huvudet och skyndade ut. Han rusade utför de branta trapporna och nedkommen på gatan drog han ett djupt anddrag samt ilade med skyndsamma steg mot norr.
 Han var förvånad öfver att han kunde känna sig så ensam bland så många människor och i en så stor stad.
 Han hade offrat sina sista styfrar för att få sitta i den stora, varma salongen och höra god musik och smutta på en »arrakstulpan» (liten toddy).
 Men i gengäld hade han erfarit en känsla af ljuf ro och stilla glädje.

Först sedan musiken slutat och större delen af publiken gått sin väg, steg han upp och lämnade lokalen samt begaf sig långsamt mot hemmet. Han klättrade uppför de mörka branta trapporna, trevade sig fram till sin dörr och stod just i begrepp att sätta nyckeln i låset, då han hörde något, liknande en snyftning, borta på vinden.
 »Är det någon där?» frågade han. Intet svar.
 Han framställde åter frågan, men denna gång i högre och mera befallande ton.
 »Det är bara jag», hördes en svag röst från ett hörn.
 Han närmade sig stället hvarifrån rösten kom, men hade ej gått många steg förrän han snafvade öfver någonting mjukt, som tycktes vilja draga sin undan.
 »Hvem är det?» sporde han ånyo.
 »Det är bara Olga», ljöd en barnröst.
 »Hvem är Olga då?»
 »Det är bara jag.»
 »Ja, det förstår jag nog, men jag förstår inte hvad du har här ute på vinden att göra i mörkret. Och så här sent sedan.»

En läkare, som själf lidit af asthma skriver följande om Apotekare Neumeiers, Frankfurt a/M., Asthmapulver och Asthmacigarillos:
 »Jag kan icke nog tacka för Eder vänlighet att till-sända mig Edert asthmapulver, hvilket just kom mig tillhanda, då jag själf svårt besvärades af asthma. Verkan däraf var utmärkt.
 Dr. Kirschner, leg. läkare, Polzin, Pommern.»
 Erhålles endast å apoteken. Pris per burk pulver eller kartong cigarillos Kr. 1:50.
Apoteket Kronan, Göteborg.

Det är nu öfver 40 år sedan den första vid fabriken tillverkade symaskinen lämnade Husqvarna och under hela denna tid har fabriken ej lämnat någon möda ospard eller skytt några kostnader, då det gällt att fullkomna fabrikkatet samt alltid följt med sin tid och tillämpat alla de uppfinningar och verkliga förbättringar, som under årens lopp framkommit inom symaskinsindustrien. Resultatet har också blifvit att
Husqvarna Symaskiner
 numera räknas bland de främsta, som frambringas. De tillverkas i flera typer och utföranden, så att de kunna erhållas efter hvars och ens behof samt säljas såväl kontant som på förmånliga afbetalningsvillkor.

För vintersäsongen!
IDUNS MODELLKATALOG n:r 1
 Innehåller ett 90-tal vackra modeller jämte text. Stilfullt, koloreradt omslag!
 Till salu hos bokhandlare, tidningsaffärer, samt erhålles mot 30 öre i frimärken portofritt från
Iduns Expedition, Stockholm.

På grund af direkta inköp och direkt befaktning från produktionsorterna äro vi numera i tillfälle att offerera våra omtyckta, i Terummet serverade Teer till 25 % lägre pris än förut.

N. K:s
Kinesiska Te

förpackadt i originalpaket om 225 gram netto pr paket

Kr. 1.50

N. K:s
Ceylon Te

förpackadt i originalpaket om 225 gram netto, pr paket

Kr. 1.50

Till landsorten mot postförskott.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET
KUNGL. HOFLEVERANTÖR-STOCKHOLM

ANALYS.

PROTON

(ren ägghvita framställd ur mjölk)

100 % ägghvita.

Pris pr 1/4 kg.

Kr. 1:25.

SANATOGEN

och liknande kraftnäringspreparat

90-95 % ägghvita.

Pris pr 1/4 kg.

Kr. 9:40.

På grund af sin utomordentliga renhet tillgodogöres PROTON fullständigt af kroppen och är därför ett utmärkt näringsmedel för svaga och sjuka personer.

Erhåles å alla apotek.

IDUNS KOKBOK

av **ELISABETH ÖSTMAN**

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

INNEHÅLL:

FRUKOST- OCH MELLANRÄTTER. Aggrätter. Omeletter. Rätter av smördeg och mördeg. Krustader. Kroketter. Suffléer. Timbaler. Färser. Små köttkrätter. Rätter av sill och strömming. Kalla anrättningar. Grönrätter.

SOPPOR: Kokning av buljong. Soppor med buljong. Kött-soppor. Puréer. Fisksoppor. Vegetariska soppor. Frukt- och vinsoppor. Gryn- och mjölsoppor. Garnityr och birätter till soppor.

FISK: Uppköp och behandling av fisk. Fisktabell. Kokning. Kokning i ugn. Stekning i flottyr. Stekning i smör. Fiskkrätter. Saltvattensfisk. Fiskpuddingar.

SASER: Kokning av såser. Smör och såser till fisk. Såser till kött. Kalla såser. Söta såser.

KÖTTÄTTER: Uppköp och behandling av kött. Oxkött. Kalvkött. Fårkött. Svinkött. Villebråd. Jakttabell. Uppköp och behandling av fågel. Tam fågel. Vild fågel. Färser och puddingar. Rätter av stekt och kokt kött.

GARNITYR OCH BIRÄTTER TILL FISK OCH KÖTT: Uppköp och behandling av födoämnen ur växtriket. Potatis. Grönsaker. Sallader. Svamp.

MJÖL- OCH GRYNÄTTER: Anvisningar vid beredning av mjöl- och grynätter. Mjöl- och grynätter. Gröt.

EFTERRÄTTER: Frukrätter. Krämer. Puddingar. Söta suffléer och maränger. Geléer. Glacer.

BAKNING, KOKNING AV SOCKER: Bakning. Maltbröd och kaffebröd. Kakor och färdor. Bakelser. Kex och och småbröd. Kokning av socker.

KONSERVERING: Syltning. Gelé. Saffer och drycker. Sallader. Inläggning utan socker. Inläggningar på hermetiskt slutna kärl. Torkning av frukt och grönsaker. Saltning av grönsaker. Saltning av kött o. s. v.

OM DUKNING, SERVERING OCH SERVETTBRYTNING.

IDUNS KOKBOK kostar komplett inbunden i ett vackert klöfband endast kr. 5:50. Den finns att tillgå i alla boklädor och hos A.-B. Ljus i Stockholm.

»Jag får inte komma in. Pappa har kört ut mig.»

»Stackars barn. Vänta litet, jag kommer strax tillbaka med ljus.»

Han försvann och återkom efter en stund med en tänd lampa i handen. »Kom in till mig, barn lilla, ty här sitter du och förkyler dig.» yttrade han med mild röst.

Den lilla, en omkring 10 års flicka, reste sig tveksamt upp och följde honom in med dröjande steg, allt under det hon betraktade honom med skygga och skrämda blickar ur sina stora, mörka ögon.

Den unge mannen satte lampan på skrifbordet och bad flickan sätta sig. »Nå, barn lilla, tala nu om för mig, hvarför din pappa körde ut dig. Har du varit olydig emot honom, kanske?» »Nej då! Men när han är full så vet han inte hvad han gör å då vill han bara slåss å är så elak, så. Då kör han ut både mamma å mej.» svarade hon under bitter gråt.

»Stackars människor.» mumlade den unge mannen sorgset. »Men hvar har din mamma gått?» frågade han.

»Hon ligger på sjukhuset. Hon har varit där i fyra dar.»

»Hvilket elände! Men jag ska min själ gå in och läsa lagen för gungig herrn.» utropade skalden i vredsgad ton.

»Nej, snälla herrn, gör inte det, för då slår han bestämdt ihjäl herrn. Han är så rysligt stor och stark.»

»Ah, det är ingen fara. Jag reder mig nog.» Och den unge mannen reste sig i akt och mening att omsätta sitt beslut i handling.

Men då flickan såg att han verkligen menade allvar blef hon förskräckt, rusade fram och slog sina armar kring hans lif samt klängde sig fast vid honom under det hon såg på honom med sina stora, bedjande ögon, och jämrade kvitte:

»Nej, nej, gå inte, så är herrn snäll. Jag vet väl hurdan pappa är. Vänta tills han blir nykter, för då är han lugnare.»

Den unge mannen lydde henne, satte sig åter och drog flickan intill sig samt smekte henne öfver hjässan, under det han yttrade:

»Stackars liten! Du får väl ligga här inne i natt, ty ute på vinden är det för kallt och så finns det så mycket råttor där.»

Då barnet hörde detta ryckte hon till och en rysning genomför hennes spåda lekamen och hon tryckte sig intill den vänlige mannen liksom sökte hon hans skydd. Under tiden irrade hennes blickar rundt kring rummet för att utse en lämplig soflplats.

»Får jag ligga på mattan, under bordet?» frågade hon.

»Ah nej. Vi ska nog ordna en bättre plats åt dig. Vi ska bädda på sofflocket.»

Därmed drog han locket af soffan och lade det på ett par stolar, tog en filt och ett par kuddar ur sin bädd och räckte flickan, hvilken själf ordnade sin bädd.

»Om du känner att du fryser, så får du ta min öfverrock att breda på dig.» sade han vänligt. Därpå vände han sig hastigt om och frågade:

»Är du hungrig barn?»

Den lilla svarade ej.

Han ref sig brydsamt bakom örat, men så gick han fram till byrån, öppnade en låda och tog fram ett äpple hvilket han räckte henne med orden:

»Var så god. Det är det sista jag har, men det stillar alltid hungern något.»

Hon tackade och grep begärligt äpplet, hvilket hastigt försvann.

Sedan släckte han lampan så att de kunde kläda af sig ogenerade af hvarann.

Efter en stund frågade han:

»Sofver du?»

»Nej, ljud svaret.»

»Jo, jag glömdes fråga dig hvad din pappa är för något.»

»Han är egentligen snickare, men han arbetar så sällan å gör han det nå'n gång, så är det bara för att få pengar till brännvin. Det är mamma som försörjer oss.»

»Hvad gör hon då?»

»Hon säljer grönt och blommor på torget. Klockan fyra, fem om morgnarna går hon ut i skogen och plockar löf och blommor, men på vintern blir det bara tall- och enris. Jag säljer också blommor. Har inte herrn sett mig på Norrbro? Jag brukar stå i hörnet vid Loostroms bokhandel.»

»Ah tusan, är det du, det, ditt lilla pyre.» svarar han i en ton af öfverraskning, ty »hela Stockholm» hade ju sett den lilla bleka flickan, hvars stora mörka ögon alltid tittade så bedjande på en. Såväl vinter som sommar, i ur och skur, stod hon där i hörnet.

»Stackars liten.» mumlade han.

»Herrn! Herrn får inte bli ängslig om herrn får höra något buller i morgon bitti, det är bara jag som stiger upp. Si, nu när mamma är sjuk måste jag ut i skogen och skaffa blommor, blåsippar och hvad det kan bli. Jag får lof att ha buketterna bundna och i ordning på morgonen. Klockan ett ska jag gå till sjukhuset och hälsa på mamma och till dess måste jag ha sålt så pass att jag kan köpa henne något godt.» pladdrade hon. »Det är snällt, lilla Olga, att du tänker på din mamma. Men hur ordnar du med maten åt dig och din pappa?» frågade skalden.

»Vi bruka inte äta förrän då jag kommer hem. Och för resten åter kan ute för det mesta, nu när mamma är sjuk. Förresten är han inte min riktiga pappa, det säger han alltid då han är full. Mamma gråter alltid då han talar om det.»

»Jaså, är det på det sättet.» ljud det borta från skaldens bädd.

Därpå blef det tyst en stund. Så började den lilla ånyo i hviskande ton:

»Sofver herrn?»

»Nej, hvad vill du?»

»Jo, men blif inte ond på mig, men jag skulle så gärna vilja veta hvad herrn heter?»

»Aksell. Ernst Aksell.» svarade han.

Därefter blef det tyst, men skalden låg och hörde huru den lilla flickan upphörligen upprepade hans namn, sakta och tyst, för att riktigt inpränta det i sitt minne.

När den grå morgongryningen började sprida ett svagt ljus i rummet vaknade den unge mannen vid att höra det prassla och pusta borta vid flickans bädd. Och då han under sina halflutna ögonlock, kysade mot andra väggen såg han Olga taga på sig kängorna.

»Skall du redan stiga upp?» frågade han.

»Ja, jag måste gå nu.»

»Stackars barn! Och inte en matbit finns i huset. Hör du, se efter i min portmonnä, som ligger i högra byxfickan, om några slantar glömt sig kvar. Och finns det några så tag dem till en kopp kaffe.»

Flickan tog portmonnäen och hittade några småslantar.

»Det finns sjutton öre här.» upplyste hon.

»Jo, jag tackar jag! Slit dom med hälsan, men gå ej och spela biljard för dem.» skämtade han.

»Men herrn själf då?»

»Bry dig inte om mig, kära barn, jag klarar mig nog.»

Hon gick fram och räckte honom niggande sin hand till afsked.

»Näst mamma är herrn den snällaste människa jag känner. Jag ska aldrig glömma herrn.»

Och därmed gick hon.

Frampå förmiddagen passerade vår unge skald Norrbro och såg då lilla Olga stående på sin vanliga plats, inbyttad i en stor grå schal och med en korg blåsippar framför sig.

»Jaså, liten, har du redan börjat med kommersen?» yttrade han muntert.

Ett soligt leende spelade i den lillas, annars så sorgsna ögon, då hon svarade:

»Jag har redan sålt för åtti' öre.»

»Storartadt i sanning! Men jag hoppas det blir mera ju längre det lider frampå da'n. — Jo, jag skulle bara nämna att dörrnyckeln till mitt rum ligger under mattan, om du vill gå in och gömma dig för din far, ifall han skulle bli full och bråkig i kväll igen. Men du får på inga villkor upplysa honom eller någon annan om hvar nyckeln ligger. Hör du det... Och var försiktig med elden då du tänder lampan, och rör inte mina papper på skrifbordet. På nedre bokhyllan finns det en del böcker med gubbar i, som du kan titta på. — Och för öfrigt adjö! Vi träffas kanske senare.»

Småhvislande vandrade han framåt Norrbro, vek af nedåt Fredsgatan och dök in i en af gränderna till Drotningsgatan. Han var på väg till en tidningsredaktion för att hämta honorar för ett poem.

Han kunde ej göra klart för sig hvarför han denna dag kände sig så ovanligt upprymd. Det tycktes honom nästan som om vårluften var blåare och att solen sken klarare än vanligt. Aldrig hade han under de två månader han vistats i Stockholm känt sig så lätt om hjärtat som denna dag.

Bekanta hade han fått, men någon vän, någon riktigt intim vän hade han ännu ej hunnit förvärfa sig. Men antagligen berodde det på honom själf, på hans tysta, inåtvända väsen, som ibland grånade till tungsint-het. Visserligen kunde han en och annan gång deltaga i kamraternas libationer, men han satt då vanligen tyst och lät sällskapet stöja.

(Forts.)

Glada barn — friska barn!

Wilken mor vill ej se sina småttingar stråla av glädje, hälsa och välbefinnande?

Men barnakroppen är en ömtålig organism. Vad de vuxna kunna äta och må bra av, passa ej alltid för barnen. De skola framför allt ha lättmalt och närande föda och ingenting överträffar i den vägen AXA havregrynsgröt och havrevälling.

Väl beredda, äro även dessa rätter så välsmakande, att barnen förtära dem med mycket god aptit. Detta veta även tusentals mödrar, som redan infört AXA havregryn i den dagliga husmanskosten.

Köp originalpaketer, endast då kan man vara säker på att få AXA havregryn. Av ett paket å 55 öre erhållas cirka 30 portioner gröt. Således knappast 2 öre pr portion.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Ture. Ganska nätt, men icke spår af ursprunglighet. Ajas. Omöjliga.

En sextonårig ung refuserad poet tuggar redan »minnenas jätta bröd». Vi hoppas att ni därtill sväljer förtreten.

T. S. Vi våga oss ej på ert förslag.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»16 år, Familjemedlem», Grästorp. 4 kr. pr gång. Likvid i postanvisning.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhalliga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästern Samuelsg. 38. STOCKHOLM.

Viodel
LAGLIGT SKYDDAD

Viodel-TVÅLEN är genom sin ypperliga sammansättning af de finaste ingredienser en verklig skönhetstval.

Det är så svårt att få ett godt thé. Här kommer det nu!

Geisha Thé
1.50 pr 1/4 kilo, 3 pr 1/2 kilo, 6 pr 1 kilo. Propåse om 50 gr. portofritt för 50 öre i frimärken.

Geisha Tea Company, 2 Rosenbad, Stockholm. Påminner om aromen på karavanthéet fr. fordorn.

OBS! Snabbtändande veckar!

Clara Stearinljusfabrik,
Lars Montén, Stockholm.

Inga gramma färger, dyrbara bleckbunkar.

Parfumerie VIOLA Göteborg.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

SKÖTERSKEPLATSEN vid Arboga Epidemiskjukhus är ledig. Lön 450 kr. Ansökan jämte betyg insändas till ordföranden i Hälsovårdsnämnden före den 20 februari 1913.

ELEVLATS finnes den 1 febr. å Kronpr. Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn. Vidare genom Dir. C. Virgin, Kungsg. 51, Sthlm.

PLATS SOM FÖRESTANDARINNA vid Sundsvalls stads nyinrättade barnupptagnings- och förlossningsanstalt kungöres härigenom till ansökan ledig, att tillträdas nästa 1 april. Ansökningshandlingar, åtföljda af frejdebetyg, skola vara insända till Fattigvårdsstyrelsen i Sundsvall före kl. 12 på dagen den 12 nästa febr. Löneförmaner: kontant årlön 500 kr. jämte fri kost och bostad. Sundsvall den 20 jan. 1913. **FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.**

HUSHÅLLERSKEPLATSEN vid Uppsala hospital blir ledig att tillträda i medio af nästa april. Lön 750 kr. jämte allt fritt samt tillägg efter 2, 5 och 10 år med resp. 10, 20 och 40 proc. Ansökningar före den 1 mars till syslomanen.

GODT HEM å egendom, närheten af Södertelje, får duglig hushållsröken, fullt kunnig i matlagning, plats. Tjänare finnes. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, 1 tr. ö. g., Sthlm.

ENSAMJUNGFRU, bildad, och kunnig i finare matlagning och ett hems skötsel (våning om 5 rum), erhåller i början af mars eller senare förmånlig plats hos bättre ungherre. Svar med foto. och betyg, som återsändes till »Ensamjungfru», Landskrona p. r.

FÖR EN FRISK och snäll 6-åring önskas en bättre flicka, praktisk, pålitlig och barnkär samt med god skolbildning, helst med hem i Göteborg. Svar med rek., löneanspråk och foto, som återsändes, till »Familjemedlem», adr. Nordiska Annonsbyrån, Göteborg, f. v. b.

EN ENKEL och anspråkslös flicka som är villig att åtaga sig hufvudsakligen vården af ett spädt barn, erhåller plats i liten familj i stad. Svar till »Västergötland 1913», Iduns exp., åtföljdt af betyg, foto, och löneanspråk.

BÄTTRÉ BARNKÄR FLICKA, som med ordning och intresse vill vara husmodern till hjälp med barnen och städt. får god plats nu eller senare. Svar med betyg och foto. till »Familjemedlem», Åstorp p. r.

ANSPRÅKSLOS FLICKA, omkr. 27 år, verkligt kunnig i god matlagning och öfriga hemmets sysslor — ordningsfull och sparsam får plats hos god familj i Göteborg den 15 mars, eventuellt förr. Jungfru finnes. Svar med löneanspråk till »Eget rum», Iduns exp.

Barnvårdarinneplatsen vid Gellivare barnhem är till ansökan ledig. Lön 500 kr. pr år samt rum och vivre. Komp.fordringar äro: Utbildning i sjukvård och barnvård, att kunna undervisa flickorna i slöjd, läxläsning m. m., som förekommer på ett större barnhem, något musikalisk, gladlynt och barnkär, allvarlig och ordentlig. Ansökan åtföljd af betygsskrifter, ålder och läkareintyg insändes före den 15 febr. 1913 till Föreståndarinnan Barnhemmet, Gellivare.

En duglig och pålitlig bageriförestånderska erhåller plats vid Vänersborgs hospital och asyl den 23 mars. Lön 425 kr. och allt fritt med 1:sta klassens kost. Bestyrkta betygsskrifter insändas till Hospitalskontoret, Vänersborg.

Husmoder-platsen

vid Gäfle stads fattigvårdsinrättning sökes före den 1 mars innevarande år genom till Gäfle stads fattigvårdsstyrelse ställd, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders- och frejdebetyg, läkarbetyg samt de intyg, helst i vidimerade afskrifter, sökanden vill åberopa till styrkande af sin kompetens. Alder 30—40 år. Platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och skall tillträdas den 1 maj 1913 eller, efter öfverenskommelse senare, aflönas med 600 kr. pr år, hvarjämte bestås ett möbleradt bostadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten. Närm. upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gäfle. Gäfle i januari 1913. **Fattigvårdsstyrelsen.**

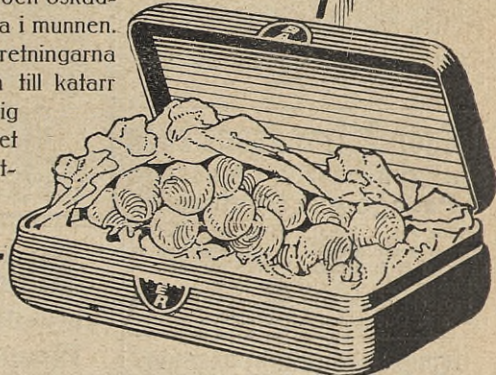
Hosta, heshet, torr hals o. s. v.

och för öfrigt alla katarrartade symptom äro mindre farliga än besvärliga. Trots detta bör man icke försumma att bekämpa det för att förebygga allvarligare sjukdomar. Det bästa medlet är naturligtvis en fillfredsställande härdning. Emellertid blir den icke alltid använd på ett rätt sätt. De uppdykande katarrerna bekämpar man därvid jämte vanlig behandling — också med därför särskildt lämpade medel till lindring.

Bland dessa utmärker sig Coryfin-Bonbons genom sin snabba varaktiga och oskadliga inverkan. Man låter ungefär hvarannan fimme ett bonbon långsamt smälta i munnen. Genom den smärt- och retningsstillande inverkan upphöra de så obehagliga retningarna och kittlingarne i halsen, äfvenså den därmed förbundna hackhostan. Den till katarr irriterade slemhinnan erfar en välgörande känsla af kyla. Möjligen förefintlig smärta försvinner. Röstén blir åter klar och fri. Man erhåller ett originalpaket till Kr. 1.50 å närmaste apotek eller droghandel och torde därvid noga iakttaga det lagligen skyddade namnet.

Engros: Kronans Droghandel, Göteborg.

Coryfin-Bonbons

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöres fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor, Stockholm. London.

Som kokerska kan en duglig svenska få plats i god engelsk familj. Gärna en bildad flicka; kunskap i engelska dock ej nödvändig. Reflekt. torde i bref meddela sig med Fru Edith Agrell, Baltzarsgatan 25, Malmö.

Föreståndarinne-platsen

vid Gäfle fattigvårds Barnasyl sökes före den 1 mars 1913 genom till Gäfle stads fattigvårdsstyrelse ställd, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders- och frejdebetyg, läkarebetyg samt de intyg, helst i vidimerade afskrifter, sökanden vill åberopa till styrkande af sin kompetens. Sökanden skall vara i åldern 25—35 år, ogift, för barnvård intresserad och utbildad samt om möjligt äga kunskap i sjukvård och någon kännedom om en kindergartnarinnans uppgift. Platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och skall tillträdas den 1 april 1913 eller, efter öfverenskommelse senare, aflönas med 600 kr. kontant pr år, hvarjämte bestås ett möbleradt bostadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten. Närm. upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gäfle. Gäfle i januari 1913. **Fattigvårdsstyrelsen.**

PLATSSÖKANDE

UNG, bättre flicka önskar komma i god familj för att lära hushållsgörsmål. Vill anses som familjemedlem. Är villig att betala något för sig. Svar till »18 år», Pataholm p. r. **BILDAD**, förlovad flicka önskar mot fritt vivre plats i bättre hem. Är kunnig i enkel matl. men önskar få lära det fullständigt. Svar till »28 år», Halmstad p. r. **NORRLANDSKA** med godt sätt och utsende önskar plats att medfölja till badort eller utomlands ett par månader i sommar, eventuellt längre. Kunnig i frisering, manieur, sjukvård och massage. Fina ref. kunna företes. Svar till »Amliv» sommaren 1913, Iduns exp. f. v. b.

HUSLIG FLICKA söker plats som hushållsbiträde eller ensam hjälp till husmodern. Nu eller längre fram. Betyg finnas. Svar tacksamt till »Familjemedlem 20 år», Ydre.

ENKEL, BÄTTRÉ FLICKA, 21 år, som genomgått hushållsskola och innehar bästa betyger från föregående platser samt äger någon vana vid sjukvård önskar snarast plats i aktad familj, helst å landet. Lön önskas. Tacksam för svar till »Huslig», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SÖKES af praktisk flicka som genomgått 8-klassigt läroverk, tvänne terminer vistats vid slöjd- och hushållsskola samt för öfrigt är van att deltaga i husliga göromål. Svar till »Praktisk, 21 år», Kalmars p. r.

HUSHÅLLSVAN, bättre flicka, kunnig i matlagning, bakning o. s. v. söker plats i godt hem, där jungfru finnes, som hushållsröken eller husmors verkliga hjälp. Goda betyg. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, 1 tr. ö. g., Stockholm.

UNG PRÄSTDOTTER, som genomgått landthushållsskola samt från barndomen van vid och deltagit i alla inom ett hem förekommande göromål, önskar under vårmånaderna plats i god familj som verklig hjälp. Svar med lönevillkor emotes tacksamt af »Greta», Forshem.

A ANSTALT, hvilohem, barnhem, pensionat e. d., söker flitig, ordentlig, hushålls- och musik-kunnig flicka af medelklass plats som biträde. Lön önskas. Svar märkt »S. B. N.», Iduns exp.

ANSPRÅKSLOS, bättre 20-årig flicka, som genomgått tvänne hushållskurser med höga betyg och är kunnig i alla inom hus förefallande göromål, önskar för vidare utbildning, mot fritt vivre — är dock villig, att om så erfordras, betala något — komma i finare familj, helst där ungdom finnes. Svar emotes tacksamt till »Linnea», Iduns exp. f. v. b.

SJUKSKÖTERSKA, examinerad, önskar plats på lasarett eller sjukhem i Sverige eller Finland. Har genomgått Sabbatsberg, haft privatvård, senast som afdelningssköterska. Svar till »Sköterska 25 år», Allm. tidn.-kont., Gefle.

UNG, BÄTTRÉ NORRLANDSKA önskar plats i godt hem; har förut haft plats samt genomgått en kurs vid Opera-källaren. Goda betyg. Svar till »Familjemedlem 20 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG folkskolläraredotter önskar plats å landt gård för att lära allt som förekommer inom ett hem. Är villig deltaga i alla sysslor. Lön önskvärd. Familjemedlem. Svar före den 25 febr. till »J. E. S.», Lundby, Nyköping.

EN ENKEL anspråkslös flicka önskar plats hos äldre dam, som sällskap och hjälp; är kunnig i sjukvård. Svar till »Fiffi», Iduns exp.

BARNSKÖTERSKA, som genomgått kurs i späda barns vård önskar plats till 1 mars. Svar till »A. E.», Iduns exp.

UNG FLICKA, som genomgått husmoderskurs i Drottning Josefines hushållsskola, önskar i barnlös familj på landet tillsammans med husmodern utan jungfrus hjälp utträta i ett bättre hem förekommande göromål. Reflektander härå bedes sända svar med uppgift om lönevillkor m. m. märkt »Godt hem», Åhus p. r.

JUNGE DEUTSCHE geprüfte Lehrerin sucht Stellung zum April in schweidischer Familie als Erzieherin. Schwedische Sprache vorläufig unbekannt, doch grosses Interesse dafür vorhanden. Gefällige Offerten an Fr. Gertrud Munkel, Freienwalde a/Oder.

FÖRESTANDARINNA söker till bruks-hotel eller pensionat eller också för egen räkning förestå mathållningen för kontors- eller annan större personal. Svar till »Bruk», Iduns exp. f. v. b. **22-ÅRIG BILDAD FLICKA** med några års vana i ett hems skötande, äfven kunnig i handarbete och sömnad samt äger 4 års praktik som kontorist, önskar lämplig plats till våren. Goda betyg och ref. finnas. Svar till »Duglig 15/3 1913», Norrköping p. r.

PRÄSTDOTTER önskar plats att förestå hushåll. Svar till »Energisk», Borås p. r.

BILDAD, huslig dam önskar plats (mell. eller södra Sverige eller Danmark) som värinna och husförest. eller hjälp och sällsk. hos äldre par. Kunnig i alla husl. syssl., handarb., väfm., musik. Gladlynt, ordentl., sparsam. Goda rek. Svar till »Mångsidig», Iduns exp.

Tjugu års flicka

från godt hem i landsorten, van vid husliga göromål, musikalisk, skicklig i alla slags handarbeten, med stadgått sätt, frisk och stark, söker anställning i god familj antingen som barnfröken eller att gå frun tillhanda. Små pret. Svar emotes tacksamt märkt »E-l», Iduns exp. f. v. b.

Två bättre flickor

som genomgått högre hushållsskola, önska plats hos bättre ungherre eller änkan, där ej husmor finnes. Vidare underrättelser genom bref. Svar så fort som möjligt till »Lisbeth och Rosie», Katrineholm p. r.

Husföreståndarinna,

kunnig i allt som åligger en duglig husmor, att med ordning och omtanke sköta ett bättre hem, önskar nu eller till våren plats. Inht. 9-årig värdpl. i häradshöfdings hem. Prima rek. Svar till »Duglig husmor», Norrköping p. r.

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar plats i Sverige i familj eller på institut. Svar till »26 år», Iduns exp.

EN MEDELÅLDERS DAM

kan få god inackordering på nyåret i naturskön trakt, härlig luft, goda kommunikationer, på landet, nära stad. Svar till »Stilla hem», Bergvik p. r.

KONFIRMANDER. Enskilda konfirmander mottagas under sommaren 1913 i Sköflevne prästgård, 12 km. från Herrljunga station. Närmare underrättelser genom kyrkoherde G. Guldbrand, Sköflevne.

I LUGNT OCH FRIDFULLT HEM på landet i södra Sverige mottagas några få inackorderingar. Mild, härlig skogsluft. Goda kommunikationer. Rikttelefon. Närmare meddelar Fru I. Ståhlhammar, Spjutssbygd.

ENGLISH GENTLEWOMAN (Certified teacher) receives ladies, (large house, garden). Address Mrs Rapley, 11 Thurlow Road, Hampstead, London N. W.

INACKORDERING ÖNSKAS.

I finare, ordentligt hem, helst i Skåne, önskar ung, bildad flicka af god familj inackord. för att under skicklig husmoders ledning lära matlagning och hushållsbestyr m. m. Svar med prisuppgift och öfriga upplysn. emotes till »I. E.», Svenska Annonsbyrån, Göteborg.

UNG DAM önskar vistelse i bildad familj för att deltaga i lättare husliga sysslor. Någon inackorderingsafgift lämnas. Svar med prisuppgift och öfriga upplysningar till »Godt hem», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

UNG FLICKA önskar inackordering i bättre familj, helst i Dalarna eller Norrland. Önskar deltaga några timmar dagligen med lättare hushållsgöromål. Eget rum önskas. Svar med prisuppgift till »1 mars 1913», Arvika p. r.

»VINTER I DALARNA». I glad tjänstemannahem i vacker trakt i Väster-Dalarna kunna tvänne hurtiga, unga flickor erhålla god inackordering. Tillfälle att lära hushåll, knyppning m. m. Piano finnes. 3 min. från järnvägsstation. Pris 70 kr. pr mån. Svar till »Hemtrefnad», Iduns exp.

KONFIRMANDER emottagas instundande sommar i Lerbäcks prästgård hos kyrkoherde I. Wallin, adr. Lerbäck.

FÖRLOFVADE. På landtegendom i Stockholms närhet kunna tvänne unga flickor få lära sig enkel god matlagning, samt allt som till ett ordnat hem hör. Pris 60 kr. pr månad. Svar till »1 Maj», Iduns exp.

Lisakulla Hvilohem, Sätilla, Västergötland

emottager personer, som äro i behof af hvila och rekreation. Pris 75—80 kr. pr månad. Delade rum 10 kr. billigare. Vidare meddelar Fru Elisabeth Schultheisz.

Schweiz! Waldheim, Bern.

Pension för unga flickor (16—20 år). Vackert belägen i en härlig park. Franska och tyska talspråk o. undervisning äfven i engelska, musik, målning m. m. Vinter- och sommarsport. Resor företagas till Italien och sommaren tillbringas i Alperna. Ref. och prospekt erhållas genom Herr och fru Olson, Arvika och fröken A. Bergqvist, 3:dje Långgatan 25, Göteborg.

Möblerad sommarbostad om 2—3 rum och kök

vid skog och sjö i Södermanland eller Småland hyres. Svar med pris, läge, utrymnen, ref. m. m. ställes till Reg.intendenten F. af Ekenstam, Uppsala. I GODT, förmöget hem önskas mot taga såsom egna en eller två flickor 4 till 7 år gamla, af god familj. Bästa möjliga vård och uppfostran utlovas. Svar snarast med foto.. Adr.: »X.», Borås p. r.

Broderlinne,

blekt och oblekt, 170 cm. bredt, med tvinnad varp till fabrikspris, högfin kvalitet, tre (3) kr. pr meter. Sändes mot efterkrav från Fru Maria Bergquists Linnelager, Stockholm O, 23 Karlavägen. Rikstel. 27 86, Allm. Östern. 103.

Trädgårdskurs för damer

15 april—15 oktober i trädgården Heiden, Ystad. Prospekt sändes på begäran. Louise Flygare. Studerat på skolor i Tyskland och England.

Nyheter för våren o. sommaren

Linne-, Moll- o. Tyllklädningar samt Blusar.

Hvitbrodyr, garneringsband m. m. Fint illustrerad katalog gratis och franko. Agenter antagas mot hög provision. **Svenska Konstväfnadsaffären, Björnlunda.**

Specialaffär för SCHWEIZER-BRODYR, SPETSAR, VÄFNADER m. m. Rikt profsortiment till landsorten.

Broderi-Affären, 9 Kommendörsgatan 9.

Prenumerera på Idun!

Det bästa läkemedlet är

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufaktur, Norrköping.

Doktor J. Arvedsons kurs

Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik, medför enligt kongl. maj:ts medgivande samma kompetens och rättigheter som kurs vid Gymnastiska Central-Institutet. Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran genom Dr J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen

aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 14 sept. Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Med. Dr E. Kleens

(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres stående under adress Saltsjöbaden.

Dr Elin Beckmans Heltluftsinstitut,

Barnhusgatan 12. Riks. 10552. Sthlmst. Br. 4562. Radrägningsstid hvard. 7/3-4. Behandling af reumatism, gikt, efterbehandling af ledsador, neuralgier, frostskador och vissa fall af börjande ålderdomsbrand. Obs! Kan äfven anordnas i patientens hem.

Malmö Privata Förlösningshem,

Henrik Smithsgatan 1. Tel. 3919. Hemmets läkare: Dr Körner. Enskildt rum 5 kr. pr dag. Half-ensskildt 4 kr. pr dag. Förlösningsafg. 50 kr. Patienter mottagas någon tid före förlösningsdagen. Prospekt sändes

Oatine-Crème är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. Äkta endast i hvit

burk med grönt lock The Oatine Co., London. Oatine-Crème säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Eksem, skrofler, andra hud- och blodsjukd., dålig mage med dess sviter botas af dekoter på giftfria örter. 40-årigt eksem botadt. Många intyg af trovärdiga o. ansedda personer. 3kr. sats. Fru Ina Göthe, Falun. Riks 19.

Mélanogéne,

Ouquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 4.50. Endast i **Franska Parfymmagasinet,** 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Besvärande hårväxt

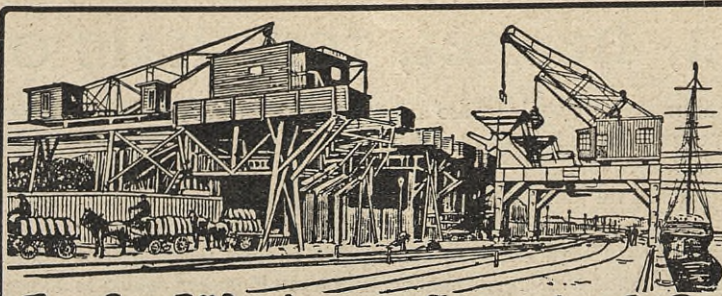
borttages bäst genom **Mc Millan & Arthurs, London, EPILATOIRE.** Depôt hos A. W. NORDING, Biblioteksg. 11, Drottningg. 63, Sthlm.

Vårda hyn!

(Majorskan Edmann.) **Crème Idéale** gör hy, hals och händer vackra. Fin parfym 2.50 **Poudre de Riz Idéale,** utsökt och oskadligt ansiktspuder 3.— **Rynktinktur** förminskar rynkor, gör hyn ungdomligt skär 3.25 **Champon** renar fullt, borttager mjäll, ger glans 2.— Absolut oskadligt enligt handelskemist. I parti och minut hos **Franska Parfymmagasinet,** Høfleverantör.

21 Drottninggatan 21, Stockholm, samt i de förnämsta parfymaffärer.

Annonsera i Idun!

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Prima Antracit, Hushållskol, Briketter, okrossad, krossad och småkrossad Koks Hemköres till alla stadsdelar. All krossning och sortering sker vid våra nya anläggningar vid Värtan, hvarigenom en jämn och stybbfri vara kan utlovas. R. t. 59 14, 30 92, 5 75, 118 09, 118 12. A. t. 4 51, 30 92, 12 82, 25 82.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi. —

Kursen för fruar (eller för sådana ogifta damer, som genom sitt arbete äro förhindrade att deltaga i den dagliga undervisningen i skolan) börjar torsdagen den 20 febr. och pågår hvarje torsdag fr. kl. 1/2 10—4 under tio (10) veckor. Anmälningar mottagas dagligen fr. kl. 11—1 af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND, Riks 2085. Klarabergsgatan 40, 5 tr., hiss, Stockholm. Allm. 98 02.

Husmoderskolan Hemmet

börjar ny kurs d. 15 febr. Grundlig o. praktisk undervisning. Prospekt genom fru Anna Gyllenspetz, f. von Holten, Valling, 14 & 16, Stockholm. A. T. 102 25.

Helsingborgs Husmoderskola.

Husmoderskola öppnas i Helsingborg, Drottninggatan 18. I tr., måndagen den 10 mars 1913. Teoretisk o. praktisk undervisning i finare o. enklare matlagning, bakning, konservering o. alla inom ett hem förekommande göromål samt handarbete o. linnesömnad. Prospekt o. närmare upplysna på begäran. **Emmy Öberg,** f. d. Skolkökslärarinna vid Sundsvalls Läroverk för flickor. **Gunborg Myrberg,** Skolkökslärarinna. Nuv. adress: Aschebergsgatan 14 A, Helsingborg.

Hushållsskolan vid Ljungby (Småland)

mottager nya elever. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering af kött, servettbrytning, smörpluggning, borddukning m. m. samt diverse moderna handarbeten. Hälsofarlig luft. Vintersport. Begär prospekt. Adress: "Officersdotter", Ljungby.

Torshälls Trädgårdsskola, Leksand.

Ny kurs börjar 1 april 1913. Prospekt på begäran. **Lillie Landgren.** **Märta Philip.**

I praktiska trädgårdskurserna för unga kvinnor

20 april—1 okt. vid **Önnestads Folkhögskola och Lantmannaskola,** nära Kristianstad, emottagas ett mindre antal avgiftsfria elever jämte betalande Synnerligen lämpliga kurser som grundläggande vid lärarinneutbildning m. m. Korrespondens med rektor Yngve Melander, Önnestad.

Kurs i klädsömnad. Elever mottagas dagligen kl. 11—3. Upplysna i skolans lokal, Grefgatan, 57. Allm. tel. 224 53. Riks 0. 1054. Prospekt på begäran. **Selma Wahlgren.**

GALA PETER

världens första Mjolk-Chocolade

20 st. sorterade, vackra broderimönster

erbjudes Iduns läsare för 2 kr. 75 öre fraktfritt.

Satsen innehåller följande broderi-mönster utförda på prima linne:

- 1 st. stor lysduk, storlek 50x55 cm.
- 1 st. stor brödkorgserviett, särskildt vackert mönster.
- 2 st. brick-servietter till gräddkanna och sockerskål.
- 1 st. stor mycket vacker damkrage (Kimofason).
- 2 st. vackra motsvarande ärmuppslag (manschetter).
- 4 st. stora hörnor till örngott (vackert mönster).
- 2 st. breda mellanverk till örngott.
- 4 st. sorterade assiett-servietter.
- 2 st. ostservietter (olika).
- 1 st. särdeles fin och vacker halskrage för en ung flicka.

Det är icke ens hälften af vanliga priset ly som envar af våra broderiäffärerna enbart en lysduk ca 1:50 och för de minsta mönster begaras 25, 35 och 50 öre pr st. Och dock är all märka, att det i de flesta fall galler mönster på angola eller simplare linne, under det våra mönster äro utförda på det bästa helblekta linne, som öfver hufvud kan anskafla. Använd beställningsedel och skrif tydligt namn och adress.

Kom ihåg Daells garanti: Om varorna ej falla i köparens smak, få de returneras på vår besöksnad. Hela beloppet jämte returportot betala vi konant tillbaka.

Joh. Lundström & Co A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR. **PRIMA ANTHRACIT** HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88	ALLM.
	22 20	Strandvägen 17	60 19	
	20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98	
	74 47	Söder Mälarstrand	30 60	

Almedahls Försäljnings-Magasin,

Kungsgatan 55, Göteborg. Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för bosättningar och brotutstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

Arsenikfria yllevaror,

starka, varma, färgäkta, till alla delar solida

och till fabrikspris äfven i minut erhållas från

Sahlströmska Fabriken, Jönköping.

Öfver hela landet vet man, att aldrig en underhålligt vara utgår från denna fabrik.

Ombud på alla större platser. Där sådana ej finnas, utlämnas prof och prisuppgifter gratis på begäran. **Varorna kunna köpas kontant, tillverkas af insänd ull eller tillbytas mot ull och stickulle.**

Bästa konsumtionsartikel.

God biförtjänst kunna damer bereda sig genom att försälja mycket lättsåld konsumtionsartikel af alla bästa beskaffenhet. Svar till "D. T.", Göteborg p. r.

För engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar finnes säker hjälp med fullkomligt oskadliga, utvärtes medel hos undertecknad, som har 40-årig erfarenhet i sjukdomens botande. De mest framträdande symptomerna äro: blodbrist, slappa armar och ben, kalla händer och fötter, gnatigt lynne, ingen sömn och aptit. Somliga äta mycket men magra ändå, kroppen upplöses i slem, som stockar sig i hufvud, mage och leder, och som medför klåda, utslag och kyla. Slemmet slår sig på benbyggnaden, ryggen blir böjd och bröstet insjunket eller tvärtom, axlar, höfter, knän och fotleder bli obrukbara med tiden. När slemmet stockar sig på strupen, kallas det struma. Ingen behöfver resa hit, uppgif blott symptomerna i bref. Sneda lemmar bli delvis återställda. Sök bot i tid, särskildt för barnen, ty de lida ju oförskylltd. Bref besvaras mot dubbelt porto. Många vackra intyg från tacksamma patienter finnas. Hanna Bengtsson, Munkg. 2, vid Pildammsvägen, Malmö.

är världens förnämsta **Hårmedel** och öfverträffas icke af något annat liknade preparat. **Pris pr fl. 2.50.** Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Drog- och Coiffyrfärer.

utmärkt antiseptiskt hudmedel, säljes i tuber à 30 öre hos Herrar **Speceri-, Färg- och Parfymhandlande** m. fl. samt å **Apoteken.**

Annonsera i Idun!

SKÅNSKA HANDELSBANKEN.

Fonder 20,650,000 kronor. Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9. Filialer: { Södermalmstorg 8. { Sturegatan 32.

Deposition Kapitalräkning } 4 1/2 % Sparkassa 4 % Fondafdelning. Kassafack.

Alltid veckans bästa nyheter! **KASSMAN & Co, Norrköping** Telegrafadress: Kasskomp. Rikstelefon 2002. Specialtillv.: "Wellwoven" högsta kvalitet af tyger i svart, blått, grått tillhandahålles genom herrar engrossister o. klädeshandlare.

Idun utgifves denna vecka i A och B.